

BULGARIAN

BASIC COURSE

Taped Exercises
in
Grammatical Structures

Volume III

Lessons 24 - 31
Instructor's Edition

January 1975

DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE
FOREIGN LANGUAGE CENTER

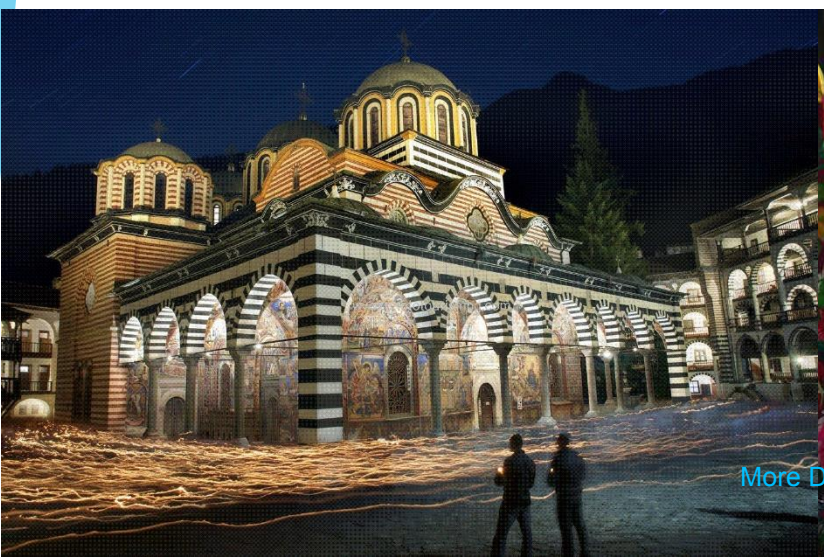

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

PREFACE

This is the 3rd volume of the Bulgarian Basic Course, Taped Exercises. The Taped Exercises were developed as part of the overall development specification for DLI Work Unit 0114, Revision of Taped Exercises in 20 Languages. The objective of the work unit is to improve DLI Audio software and to incorporate into DLI courses recent advances in language teaching/learning techniques. The materials are intended to supplement or replace existing tape materials in each of the 20 basic courses encompassed by this work unit. Special emphasis is given to creative activities, realistic situations and authentic speech variations. The inclusion of a self-evaluative instrument for each instructional unit represents a new approach to DLI instructional learning methods. The materials can be used for self-study purposes outside of the class or in a language lab under the guidance of an instructor. They provide the student with additional exercises of materials which were previously introduced in class; as remedial or refresher exercises they can be used whenever extra practice is appropriate.

These materials embody an analysis of the Bulgarian Basic Course with particular emphasis directed to those aspects of the Bulgarian language which experience has demonstrated English-speaking students may have difficulty mastering. The exercises consist of three student workbooks, three instructor volumes, and 17 tapes. The workbooks contain objectives, instructions for the taped portion and written exercises for each unit, and self-evaluative tests to measure student achievement.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

TABLE OF CONTENTS

ITEM	PAGE
ACKNOWLEDGEMENT	ii
PREFACE	iii
Unit 11	1
a.) the forms of the Bulgarian cardinal numerals (едно́, две, три ... де́сет хи́ляди)	
b.) the forms of the Bulgarian ordinal numerals пъ́рви, вто́ри, тре́ти ... деве́десе́т и деве́ти)	
Unit 12	25
Simple Past Tense (Past Perfect Tense)	
Unit 13	51
Past Imperfect Tense	
Unit 14	78
Aspect of the Verb	
Unit 15	107
Long and Short Forms of the Personal Pronouns in Accusative and Dative Cases	
Unit 16	127
Past Indefinite Tense	

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

TABLE OF CONTENTS

ITEM	PAGE
Unit 17	149
a.) the words -- кой, никой, кого, никого, някой, нещо ни́що, ко́лко, ня́колко, ни́колко, чи́й.	
b.) the modal verbs -- мо́га (can), тря́бва (must), и́скам (want).	

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

UNIT 11

OBJECTIVES

Upon completion of this unit the student will be able to understand and construct sentences orally and in writing using:

a.) the forms of the Bulgarian cardinal numbers
(едно́, две, три . . . . де́сет хи́ляди)

b.) the forms of the Bulgarian ordinal numbers
(пъ́рви, вто́ри, тре́ти . . . . . десе́ти)

This unit is based on the vocabulary from lessons 1-9 of the Bulgarian Basic Course, 1957.

Ninety percent accuracy is the accepted level of performance measured through self-evaluative tests.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 1.

Listen to the following numbers and repeat them after the speaker while looking at the graphic representation of both forms - the number itself and its name. Pay attention to the position of stress.

0. нýла _____
1. еди́н, една́, едно́ _____
2. два, две _____
3. три _____
4. чéтири _____
5. пет _____
6. шест _____
7. сéдем _____
8. óсем _____
9. дéвет _____
10. дéсет _____

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Notes

As you have noticed there are three forms for the cardinal number ONE (1); one for each gender. Examples: един молив, една книга, едно писмо. The neuter form едно is used in general counting (without a noun to follow).

The number TWO (2) has two forms: два for masculine and две for feminine and neuter. Here again the neuter form две is used for general counting (without nouns).

The numbers from THREE to TEN have one form for all genders.

You will note that the final consonant т in шест (6) is usually omitted in the spoken language.

Step 2.

Exercise 1.

In this exercise you will hear a number of sentences containing cardinal numbers. Write down the numerals in your workbook using Arabic numbers (1, 2, 3, ... etc.) After you finish the exercise, check your answers with the key provided at the end of the unit.

Let us begin!

1. (Това́ са две ма́си.) _____
2. (Аз и́мам пет мо́лива.) _____
3. (На ма́сата и́ма три писма́.) _____
4. (Г-жа Хри́стова и́ма една́ ша́пка.) _____
5. (В ста́ята и́ма о́сем ма́си.) _____

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

6. (Ли́дия но́си де́сет кру́ши.) _____
7. (Фред ще ку́пи че́тири кни́ги.) _____
8. (Учи́лището по́чва в се́дем часа́.) _____
9. (Ки́ното свършва в шест часа́.) _____
10. (Ще вече́ряме в де́вет часа́.) _____

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Exercise 2.

Now let us do some adding. The expression for addition is плюс or и . Also remember the two expressions: прáви (makes) and е прáвно на (equals). For example:

две плюс две прáви чéтири (2 + 2 = 4)

or

две и две прáви чéтири (2 + 2 = 4)

After a pause for your response a confirmation will be given to you. Repeat it after the speaker only if you make a mistake.

Ready? Let us begin!

(S = Stimulus, R = Response, C = Confirmation, Rpt. = Repetition)

1. S. 3 + 3 =

   R. - - - - - - - - - - - - - - -

   C. 3 + 3 = 6

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

2. S. 5 + 5 =

   R. - - - - - - - - - - - - - - -

   C. 5 + 5 = 10

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3. S. 4 + 4 =

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. 4 + 4 = 8

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - -

4. S. 2 + 3 =

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. 2 + 3 = 5

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - -

5. S. 3 + 4 =

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. 3 + 4 = 7

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - -

6. S. 4 + 5 =

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. 4 + 5 = 9

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - -

7. S. 2 + 1 =

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. 2 + 1 = 3

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

8. S. 5 + 2 =

R. - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. 5 + 2 = 7

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - -

9. S. 8 + 2 =

R. - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. 8 + 2 = 10

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Exercise 3.

Now let us do some division. Remember the phrase дéлено на (divided by). The division sign in Bulgarian is the colon (:). For example:

4 : 2 = 2

Чéтири дéлено на две прáви (е рáвно на) две.

After a pause for your response a confirmation will be given to you. Repeat it after the speaker only if you make a mistake.

Ready? Let us begin!

(S = Stimulus, R = Response, C = Confirmation, Rpt. = Repetition)

1. S. 6 : 3 =

   R. - - - - - - - - - - - - - - -

   C. 6 : 3 = 2

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

2. S. 10 : 5 =

   R. - - - - - - - - - - - - - - -

   C. 10 : 5 = 2

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

3. S. 8 : 2 =

   R. - - - - - - - - - - - - - - -

   C. 8 : 2 = 4

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

4. S. 8 : 4 =

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. 8 : 4 = 2

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - -

5. S. 10 : 2 =

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. 10 : 2 = 5

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Exercise 4.

Now let us multiply some numbers. Remember the expression по (by). For example:

1 x 1 = 1

едно́ по едно́ пра́ви (е ра́вно на) едно́.

After a pause for your response a confirmation will be given to you. Repeat it after the speaker only if you make a mistake.

Ready? Let us start!

(S = Stimulus, R = Response, C = Confirmation, Rpt. = Repetition)

1. S. 2 x 2 =

   R. - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. 2 x 2 = 4

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

2. S. 3 x 3 =

   R. - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. 3 x 3 = 9

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

3. S. 4 x 2 =

   R. - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. 4 x 2 = 8

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

4. S. 2 x 3 =

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. 2 x 3 = 6

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

5. S. 2 x 4 =

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. 2 x 4 = 8

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

6. S. 2 x 5 =

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. 2 x 5 = 10

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

7. S. 3 x 2 =

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. 3 x 2 = 6

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 3.

Now let us learn the names of the Bulgarian cardinal numbers from 11 to 20.

Listen to the following numbers and repeat them after the speaker while looking at their written form in your workbook. Pay attention to the stress pattern.

Let us begin!

1.	11 --	единáйсет	_____	or	единáдесет	_____
2.	12 --	дванáйсет	_____	or	дванáдесет	_____
3.	13 --	тринáйсет	_____	or	тринáдесет	_____
4.	14 --	четиринáйсет	____	or	четиринáдесет	____
5.	15 --	петнáйсет	_____	or	петнáдесет	_____
6.	16 --	шестнáйсет	_____	or	шестнáдесет	_____
7.	17 --	седемнáйсет	____	or	седемнáдесет	____
8.	18 --	осемнáйсет	_____	or	осемнáдесет	_____
9.	19 --	деветнáйсет	____	or	деветнáдесет	____
10.	20 --	двáйсет	_____	or	двáдесет	_____

Notes

As you can see there are two ways of saying these numbers: one with -йсет and the other with the regular full form -десет. The particle -на connects the two parts of these compound numbers. In the spoken language, the forms with -йсет are preferred. Also in speech the final sound т is dropped. The stress always falls on -нá!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Exercise 1.

Now you will hear several sentences containing the cardinal numbers from 11 to 20. Write down these numbers in your workbook using Arabic numerals. After you finish, check your work with the key provided at the end of this unit.

Let us start!

1. (Ние́ и́маме дванáйсет кни́ги.) _____
2. (В ста́ята и́ма шестнáйсет мо́лива.) _____
3. (На ма́сата и́ма два́йсет мо́лива.) _____
4. (Часъ́т е единáйсет.) _____
5. (Биле́тите стру́ват осемнáйсет ле́ва.) _____
6. (Аз и́мам четиринáйсет ле́ва.) _____
7. (Петнáйсет студе́нта оти́ват на вече́ря.) _____
8. (Мари́я но́си деветнáйсет я́бълки.) _____
9. (Фред пу́ши два́йсет цига́ри на ден.) _____
10. (Аз и́мам единáйсет ле́ва.) _____

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Exercise 2.

Now let us practice more addition, multiplication and division with the cardinal numbers we have been using so far. First you will hear a stimulus. For example:

8 + 8 =

You should provide the answer in a complete sentence. For example:

8 + 8 = 16

After a pause for your response, a confirmation will be given to you. Repeat it after the speaker only if you make a mistake. Your active participation is very important in achieving the objectives of this exercise.

Ready? Let us begin!

(S = Stimulus, R = Response, C = Confirmation, Rpt. = Repetition)

1. S. 10 + 4 =

   R. - - - - - - - - - - - - - - -

   C. 10 + 4 = 14

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

2. S. 9 + 9 =

   R. - - - - - - - - - - - - - - -

   C. 9 + 9 = 18

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3. S. 16 : 2 =

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. 16 : 2 = 8

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

4. S. 3 x 5 =

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. 3 x 5 = 15

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

5. S. 20 : 5 =

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. 20 : 5 = 4

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

6. S. 4 x 5 =

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. 4 x 5 = 20

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

7. S. 2 x 7 =

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. 2 x 7 = 14

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

Stop the tape and read the notes on the following page.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 4.

Now let us practice the names of some more Bulgarian cardinal numbers. Listen and repeat the following numbers after the speaker while looking at their written form in your workbook.

Here we go!

1.	30	трийсет or тридесет	(_____)
2.	40	четирийсет or четиридесет	(_____)
3.	50	петдесе́т	(_____)
4.	60	шейсе́т or шестдесе́т	(_____)
5.	70	седемдесет	(_____)
6.	80	осемдесе́т	(_____)
7.	90	деветдесе́т	(_____)
8.	100	сто	(_____)
9.	200	две́сте or две́ста	(_____)
10.	300	три́ста	(_____)
11.	400	че́тиристотин	(_____)
12.	500	пе́тстотин	(_____)
13.	600	ше́стстотин	(_____)
14.	700	се́демстотин	(_____)
15.	800	о́семстотин	(_____)
16.	900	де́ветстотин	(_____)
17.	1000	хиля́да	(_____)
18.	2000	две хи́ляди	(_____)
19.	3000	три хи́ляди	(_____)

Now stop the tape and read the notes on the following page!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Notes

The numbers between 20 and 30, 30 and 40, and so on, are constructed by addition. For example:

21 = два́йсет и едно́

22 = два́йсет и две

23 = два́йсет и три,

The numbers between 100 and 200, 200 and 300, and so on, are formed in the same fashion. For example:

121 = сто два́йсет и едно́

573 = пе́тстотин седемдесе́т и три

1368 = хиля́да три́ста шестдесе́т и о́сем,

The conjunction и always stands before the last number. The thousands are formed in the following manner:

хиля́да	(1,000)
две хи́ляди	(2,000)
три хи́ляди	(3,000)
че́тири хи́ляди	(4,000)
пет хи́ляди	(5,000)
шест хи́ляди	(6,000)
се́дем хи́ляди	(7,000)
о́сем хи́ляди	(8,000)
де́вет хи́ляди	(9,000)
де́сет хи́ляди	(10,000)

The question used to ask about the cardinal numbers is ко́лко? (how many, how much).

Start the tape and take Self-evaluative Test No. 1.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Self-evaluative Test No. 1

This test is to check your listening comprehension and recognition. You will hear single and multiple numbers. Write down these numbers using Arabic digits (1, 2, 3 ...). After the test, check your work with the key provided at the end of this unit. Ninety percent accuracy is the accepted level of performance. Good luck!

1. (8) _____
2. (21) _____
3. (46) _____
4. (334) _____
5. (27) _____
6. (400) _____
7. (14) _____
8. (76) _____
9. (52) _____
10. (98) _____

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 1.

Now let us practice the names of the Bulgarian ordinal numbers (first, second, third ...). Listen to the following ordinal numbers and repeat them after the speaker while looking at their written form in your workbook.

Let us begin!

1.	пъ́рви	_____	( )	_____
2.	вто́ри	_____	( )	_____
3.	тре́ти	_____	( )	_____
4.	четвъ́рти	_____	( )	_____
5.	пе́ти	_____	( )	_____
6.	ше́сти	_____	( )	_____
7.	се́дми	_____	( )	_____
8.	о́сми	_____	( )	_____
9.	деве́ти	_____	( )	_____
10.	десе́ти	_____	( )	_____

Notes

Bulgarian ordinal numbers behave as adjectives. They have three forms, one for each gender and they take an article.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Self-evaluative Test No.2

Now you will hear several sentences containing ordinal numbers Write these numbers in the space provided using Arabic numbers and English abbreviations. For example:

Пъ́рвият студе́нт е Фред. 1st

When you finish the exercise check your work with the key provided at the end of this unit.

Let us begin!

1. Аз пу́ша четвъ́рта цига́ра _____
2. Тре́тата студе́нтка е Мари́я. _____
3. Ше́стият час свъ́ршва в че́тири часа́. _____
4. Те са в десе́тата ста́я. _____
5. Пъ́рвият фи́лм е ху́бав. _____
6. Пе́тият час по́чва сега́. _____
7. Ку́пих биле́ти на деве́ти ред. _____
8. Те са в се́дмата ста́я. _____
9. Ива́н пи́ше о́смото писмо́. _____
10. Вто́рата кни́га е черве́на. _____

Now check your work with the key provided at the end of this unit. If you have made more than two mistakes you should repeat part 2 of this unit.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Key to Exercise 1, Step 2.

1. 2
2. 5
3. 3
4. 1
5. 8
6. 10
7. 4
8. 7
9. 6
10. 9

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Key to Exercise 1, Step 3.

1. 12
2. 17
3. 20
4. 11
5. 18
6. 14
7. 15
8. 19
9. 20
10. 13

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Key to Self-evaluative Test, No. 1

1. 8
2. 21
3. 46
4. 334
5. 27
6. 400
7. 14
8. 76
9. 52
10. 98

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Key to Self-evaluative Test No. 2

1. 4-th
2. 3-rd
3. 6-th
4. 10-th
5. 1-st
6. 5-th
7. 9-th
8. 7-th
9. 8-th
10. 2-nd

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

UNIT 12

OBJECTIVES

Upon completion of this unit, the student will be able to understand and construct affirmative, negative and interrogative sentences orally and in writing using the 1st, 2nd, and 3rd person singular and plural forms of the simple past tense (also called the past perfect tense) in Bulgarian.

This unit is based on vocabulary from lessons 1-10 of the Bulgarian Basic Course, 1957.

Ninety percent accuracy is the accepted level of performance measured through self-evaluative tests.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 1.

Listen to the following dialogue and pay particular attention to the form and function of the simple past tense.

Иван: Пе́тко, какво́ пра́ви вче́ра?

Петко: Вче́ра аз че́тох кни́га.

И. Пи́са ли писмо́ на Фред?

П. Не, не пи́сах. Ня́мах вре́ме. А ти?

И. И аз не пи́сах. И́мах го́сти на вече́ря.

П. Кои́ бя́ха го́стите?

И. Мари́я, Сте́фан и г-жа́ До́брева.

П. Какво́ пра́вихте след вече́рята?

И. Игра́хме на ка́рти, пу́шихме цига́ри и пи́хме ви́но.

П. А танцу́вахте ли?

И. Да, г-жа́ До́брева свири́ на пиа́но, а ни́е танцу́вахме.

П. Прека́рахте ли ху́баво?

И. О, да! Ни́е прека́рахме мно́го ху́баво.

Now stop the tape and read the notes on the following page.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Constructive suggestions for the refinement of both form and substance of these materials are solicited from all interested persons.

All inquiries concerning these materials should be addressed to the Commandant, Defense Language Institute, Foreign Language Center, ATTN: ATFL-DT-N, Presidio of Monterey, CA 93940

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

PREFACE

This is the 2nd volume of the Bulgarian Basic Course, Taped Exercises. The Taped Exercises were developed as part of the overall development specification for DLI Work Unit 0114, Revision of Taped Exercises in 20 Languages. The objective of the work unit is to improve DLI Audio software and to incorporate into DLI courses recent advances in language teaching/learning techniques. The materials are intended to supplement or replace existing tape materials in each of the 20 basic courses encompassed by this work unit. Special emphasis is given to creative activities, realistic situations and authentic speech variations. The inclusion of a self-evaluative instrument for each instructional unit represents a new approach to DLI instructional learning methods. The materials can be used for self-study purposes outside of the class or in a language lab under the guidance of an instructor. They provide the student with additional exercises of materials which were previously introduced in class; as remedial or refresher exercises they can be used whenever extra practice is appropriate.

These materials embody an analysis of the Bulgarian Basic Course with particular emphasis directed to those aspects of the Bulgarian language which experience has demonstrated English-speaking students may have difficulty mastering. The exercises consist of three student workbooks, three instructor volumes, and 17 tapes. The workbooks contain objectives, instructions for the taped portion and written exercises for each unit, and self-evaluative tests to measure student achievement.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ACKNOWLEDGEMENT

The Bulgarian Basic Course, Taped Exercises, Volumes I, II and III were developed by Mr. Simeon Todorov.

The exercises were developed under DLI Work Unit 0114, Revision of Audio Materials in 20 Languages. The Project Officer for this work unit is Dr. Stefan Kaminski, of the DLI Systems Development Agency.

Mr. Karl P. Meng reviewed and proof-read the manuscripts. Mr. V. Selivanovsky prepared the illustrations.

A note of appreciation is due to Mr. Alex Alexander, Chairman, Bulgarian Department, for his enthusiastic support and practical suggestions and to Mr. Dieter Pankow for his valuable professional contributions in correcting the field test edition of this material.

Special appreciation is due to the secretarial staff of SDA, particularly Mrs. Barbara Kopec, Mrs. Irene Ndreu and Mr. George Kadiev, who carried the burden of typing the volumes through the various stages of development.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

B U L G A R I A N

BASIC COURSE

Taped Exercises

in

Grammatical Structures

Volume II

Units 4-10

Instructor Edition

January 1975

DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE

REPRINTED JANUARY 1978

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Key to self-evaluative Test No. 2

1. Аз оти́вам в клу́ба.
2. Фред хо́ди на учи́лище все́ки ден.
3. Войни́ците оти́доха на дълъ́г по́ход.
4. Учи́телят се връ́ща в учи́лището.
5. Студе́нтите се вър́наха в къ́щи къ́сно.
6. Ние влязо́хме в гора́та ра́но сутри́нта.
7. Вла́кът тръ́гва в 2 часа́.
8. Те излязо́ха от къ́щата.
9. Мо́ят друга́р ще до́йде в къ́щи у́тре.

U.S.GPO:1978-789-088/7793

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Key to self-evaluative Test No. 1

1. и́ска
2. тря́бва
3. мо́гат
4. мо́же
5. и́скате
6. мо́же
7. и́скам
8. тря́бва
9. тря́бва
10. и́скаш
11. мо́жем
12. и́скат
13. тря́бва
14. мо́гат
15. Тря́бва
16. и́ска
17. мо́же
18. и́ска
19. тря́бва
20. и́скаме

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Self-evaluative Test No. 2

Translate the following sentences into Bulgarian:

1. I am going to the club.
2. Fred goes to school every day.
3. The soldiers went on long march.
4. The teacher is returning to the school.
5. The students came home late.
6. We entered the forest early in the morning.
7. The train leaves at 2 o'clock.
8. They came out of the house.
9. My friend is coming home tomorrow.

Now check your work with the key provided at the end of this unit. If you have more than two mistakes repeat part 2.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

4. S. Ти тръ́гваш за учи́лище.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. За къде́ тръ́гваш ти?

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

5. S. Ива́н изли́за от каза́рмата.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Откъде́ изли́за Иван?

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

6. S. Сержа́нтът, вли́за в ба́нката.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Къде́ вли́за сержа́нтът?

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - -

7. S. Ви́е се връ́щате от теа́тър.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Откъде́ се връ́щате ви́е?

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - -

Now take Self-evaluative Test No. 2 in your workbook!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 2

Now you will hear a number of sentences. Ask a question referring to the verbal action in the stimulus sentence utilizing the correct interrogative prepositional phrase.

For example:

S. Аз и́двам от ки́ното. Ива́н оти́ва на ки́но.

R. Откъде́ и́двам аз? Къде́ оти́ва Ива́н?

After a pause for your oral response, a confirmation will be given to you. Repeat it after the speaker only if you made a mistake.

Let us begin!

(S = Stimulus, R = Response, C = Confirmation, Rpt.= Repetition)

1. S. Ни́е оти́ваме в рестора́нта.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Къде́ оти́ваме ни́е?

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - -

2. S. Войни́ците хо́дят на по́ход.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Къде́ хо́дят войни́ците?

Rpt.- - - - - - - - - - - - - - - - -

3. S. Те и́дват от се́лото.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Откъде́ и́дват те.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 1.

Listen carefully to the following dialogue while looking at the appropriate illustrations in your workbook. Pay special attention to the verbs of motion used as well as the prepositions required by those verbs.

Let us begin!

(Фред - Ф, Ива́н - И)

И. Здраве́й, Фред! Къде́ оти́ваш?

Ф. Оти́вам на ки́но. А ти?

И. Аз оти́вам в клу́ба. И́мам сре́ща с Мари́я.

Ф. Къ́де ще хо́дите та́зи ве́чер?

И. Ще хо́дим на теа́тър.

Ф. Кога́ ще влезе́те в теа́търа?

И. В 8 часа́.

Ф. А кога́ ще излезе́те от теа́търа?

И. В 10 часа́.

Ф. Къ́де ще оти́дете след това́?

И. Ще хо́дим на рестора́нт. Ела́ и ти!

Ф. Добре́! Ще до́йда в рестора́нта към 11 часа́.

И. Кога́ ще се върнем в каза́рмата?

Ф. В полуно́щ. Хайде да тръ́гваме!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

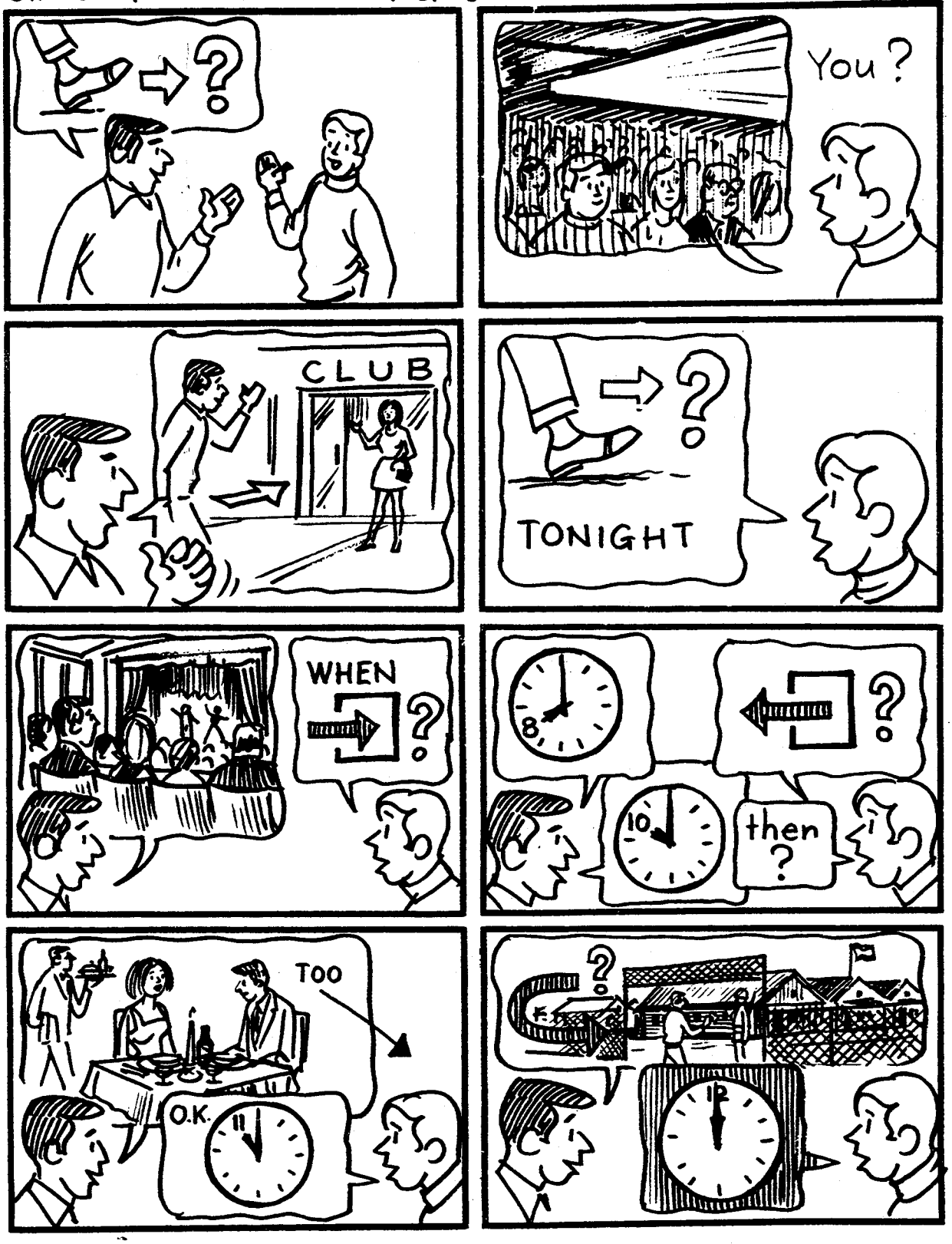

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Check your work with the key provided at the end of this unit. If you have made more than two mistakes you should repeat steps 1, 2, 3, and 4 of part 1.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Self-evaluative Test No. 1

In the following sentences, provide in writing the Bulgarian form of the verb in parentheses. If required make all necessary changes and agreements.

1. Ива́н (wants) да яде́ гро́зде.
2. Ни́е (must) да у́чим все́ки ден.
3. Студе́нтите (can) да четя́т бъ́лгарски кни́ги.
4. Майо́рът (can) да гово́ри бъ́лгарски.
5. Ви́е (want) но́ви дре́хи.
6. Мари́я (can) да танцу́ва ху́баво.
7. Аз (want) да оти́да в каза́рмата.
8. Вла́кът (must) да замине́ на вре́ме.
9. Ти (must) да ми́слиш по́вече.
10. Ти (want) да стре́ляш с пу́шка.
11. Ни́е (can) да замине́м у́тре.
12. Войни́ците (want) да взе́мат мо́ста.
13. Ре́дник Петро́в (must) да но́си картечницата.
14. Студе́нтите (can) да но́сят цивилни дре́хи.
15. (Must) да телефони́рате на г-жа До́брева.
16. Лейтена́нтът (wants) да пи́е ви́но.
17. По́ходът (can) да е дъ́лъг.
18. Непри́ятелят (wants) да ни загради́.
19. Ефре́йторът (must) да ста́не ра́но.
20. Ни́е (want) да напра́вим нов мост.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

4. S. Мари́н и Ива́н слу́жат в артиле́рията.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Мари́н и Ива́н и́скат да слу́жат в артиле́рията.

5. S. Войни́ците хо́дят на ки́но все́ки ден.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Войни́ците и́скат да хо́дят на ки́но все́ки ден.

6. S. Ти седи́ш в клу́ба.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Ти и́скаш да седи́ш в клу́ба.

7. S. Ефре́йторът но́си ра́ницата.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Ефре́йторът и́ска да но́си ра́ницата.

8. S. Ни́е танцу́ваме в гимна́зията.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Ни́е и́скаме да танцу́ваме в гимна́зията.

Now take Self-evaluative Test No. 1.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 4.

Now you will hear a number of sentences. In your response use the modal verb искам (want).

For example:

S. Аз ям су́па.

R. Аз и́скам да ям су́па.

After a pause for your oral response, a confirmation will be given to you. Compare it to your response and in case of a discrepancy, repeat the entire sentence.

Let us begin!

(S = Stimulus, R = Response, C = Confirmation)

1. S. Лейтена́нтът стре́ля с мином́ет.

R. -

C. Лейтена́нтът и́ска да стре́ля с мином́ет.

2. S. Ви́е вече́ряте в рестора́нта.

R. -

C. Ви́е и́скате да вече́ряте в рестора́нта.

3. S. Ли́дия сви́ри на пиано.

R. -

C. Ли́дия и́ска да сви́ри на пиано.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

4. S. Ви́е ще тръ́гнете днес́.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Ви́е мо́жете да тръ́гнете днес.

5. S. Войни́ците оти́ват на по́ход.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Войни́ците мо́гат да оти́ват на по́ход.

6. S. Мари́я гово́ри бъ́лгарски.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Мари́я мо́же да гово́ри бъ́лгарски.

7. S. Ни́е седи́м в рестора́нта.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Ни́е мо́жем да седи́м в рестора́нта.

8. S. Те ча́кат учи́теля в ста́ята.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Те мо́гат да ча́кат учи́теля в ста́ята.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 3.

Now you will hear a number of sentences. In your oral response use the modal verb мо́га (can).

For example:

S. Аз говоря́ бъ́лгарски.

R. Аз мо́га да говоря́ бъ́лгарски.

After a pause for your response, a confirmation will be given to you. Compare it to your response and in case of a discrepancy, repeat the entire sentence.

Let us begin!

(S = Stimulus, R = Response, C = Confirmation)

1. S. Ни́е слу́жим в пехо́тата.

R. -

C. Ни́е мо́жем да слу́жим в пехо́тата.

2. S. Ви́е стре́ляте с пу́шка.

R. -

C. Ви́е мо́жете да стре́ляте с пу́шка.

3. S. Ти четеш вестник.

R. -

C. Ти можеш да четеш вестник.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

4. S. Сте́фан слу́жи в артиле́рията.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Сте́фан тря́бва да слу́жи в артиле́рията.

5. S. Капита́н Петро́в гово́ри на студе́нтите.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Капита́н Петро́в тря́бва да гово́ри на студе́нтите.

6. S. Ни́е у́чиме мно́го.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Ни́е тря́бва да у́чиме мно́го.

7. S. Ви́е яде́те гювеч.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Ви́е тря́бва да яде́те гюве́ч.

8. S. Ли́дия сви́ри на пиа́но.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Ли́дия тря́бва да сви́ри на пиа́но.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 2.

Now you will hear a number of sentences. In your oral response use the modal verb трябва.

For example:

S. Аз уча сега.

R. Аз трябва да уча сега.

After a pause for your response, a confirmation will be given to you. Compare it to your response and in case of a discrepancy, repeat the entire sentence.

Let us begin!

(S = Stimulus, R = Response, C = Confirmation)

1. S. Ние носим раници.

R. -

C. Ние трябва да носим раници.

2. S. Вие говорите български.

R. -

C. Вие трябва да говорите български.

3. S. Ти мислиш много.

R. -

C. Ти трябва да мислиш много.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

For example:

1. Аз и́скам да ям.

   I want to eat.

2. И́скаш ли да четéш?

   Do you want to read?

3. Христо и́ска да пише писмо́.

   Christo wants to write a letter.

4. Ние и́скаме да пу́шим.

   We want to smoke.

5. Вие и́скате да пиете́ ви́но.

   You want to drink wine.

6. Войни́ците и́скат да танцу́ват.

   The soldiers want to dance.

Now start the tape and continue with step 2.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2. The modal verb мо́га (can), conjugates as the verbs of the first conjugation.

For example:

1. Аз мо́га да чета́ бъ́лгарски.

I can read Bulgarian.

2. Ти мо́жеш да нау́чиш уро́ка.

You can learn the lesson.

3. Ли́дия мо́же да дойде́ с нас.

Lidia can come with us.

4. Мо́жем ли да оти́дем на ки́но?

Can we go to the movies?

5. Ви́е мо́жете ли да стре́ляте?

Can you shoot?

6. Студе́нтите мо́гат да дойдат.

The students can come.

As you can see from the examples above the modal verb мо́га and the other verb is conjugated each according to its own conjugation.

3. The modal verb и́скам (want, wish) is conjugated as the verbs of the third conjugation.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Notes

1. In Bulgarian necessity and obligation are expressed by the modal (impersonal) verb трябва (must, have to). Like all modal verbs трябва is used in combination with another verb.

For example:

1. Аз трябва да работя.

I must work.

2. Ти трябва да четеш.

You must read.

3. Иван трябва да учи.

John must study.

4. Ние трябва да вървим.

We must go.

5. Вие трябва да ядете.

You must eat.

6. Студентите трябва да пишат.

The students must write.

The connection between the verb трябва and any other verb is accomplished by the particle да . Only the second verb (not the modal verb) is conjugated in this case.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 1.

Listen to the following dialogue while looking at the illustrations referring to it. Pay special attention to the new forms appearing in the dialogue and their use.

Here we go!

Стефан = С, Фред = Ф.

С. Фред, трябва да вземем билети за влака.

Ф. Да, трябва. Ще отидеш ли да ги купиш?

С. Да, ще отида. Дай ми пари!

Ф. А аз в това време мога да купя нещо за четене.

С. Да, вземи един вестник и една книга.

Ф. Искаш ли да купя и нещо за ядене?

С. Добре, вземи и нещо за ядене.

Ф. Кога ще тръгне влакът?

С. Мисля, че след половин час.

Ф. Нямаме много време.

С. Бързай да се върнеш навреме.

Ф. Добре. Искаш ли да телефонирам на Мария?

С. Да, кажи и кога ще пристигнем там.

Ф. Добре, ще и кажа.

Now stop the tape and read the notes which follow!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

UNIT 17

OBJECTIVES

Upon completion of this unit the student will be able to understand and construct sentences using:

a) the modal verbs: мо́га (can), тря́бва (must), и́скам (want),

b) the verbs of motion: оти́вам (to go), хо́дя (to go), вървя́ (to walk), тръ́гвам (to start going), вли́зам (to enter), изли́зам (to get out), връ́щам (to return),

c) some prepositions which go with the verbs above: в, на, по, от, за.

This unit is based on the vocabulary from lessons 1-15 of the Bulgarian Basic Course, 1957.

Ninety percent accuracy is the accepted level of performance measured through self-evaluative tests.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

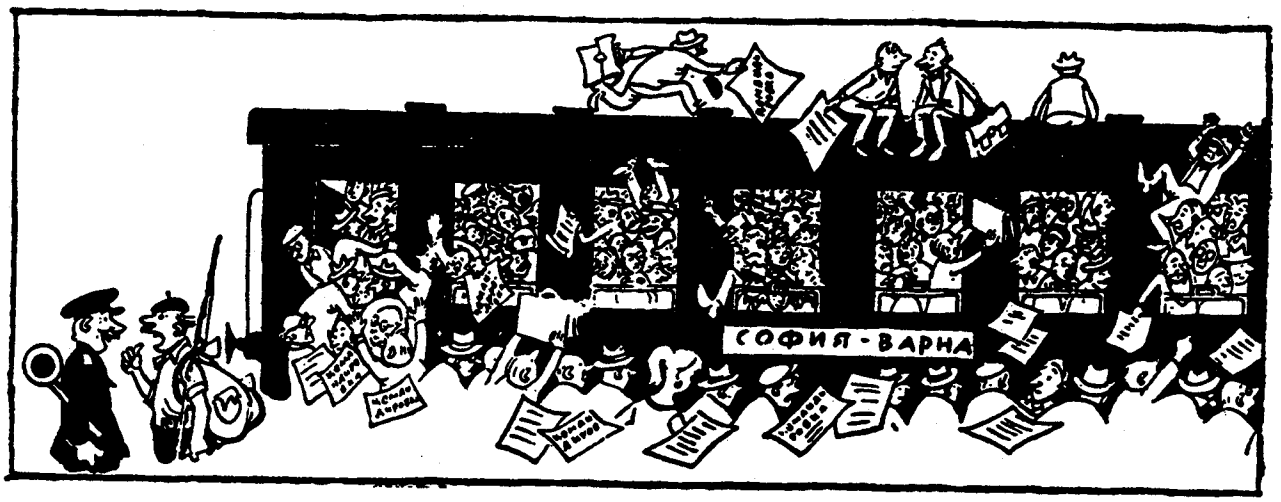

— Увеселителен ли е влакът?
— Да бе, отиват в командировка!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Key to self-evaluative Test No. 2

1. Лейтенáнт Петрóв е слýжил в пехóтата.
2. Нúе сме хóдили в Бългáрия.
3. Чéли ли сте тáзи книгá?
4. Войнúците са плéнили édин майóр.
5. Вúе сте продáли къщата.
6. Нúе сме стрéляли с миномéти.
7. Иван и Марúя са бúли в учúлището.
8. Ти си бил в къщи.
9. Вúе сте пúли вúно в ресторáнта.
10. Неприя́телите са ранúли сержáнт Хрúстов.
11. Пехóтата е заградúла неприя́теля в горáта.
12. Нúе сме изостáвили мóста.
13. Те са кýпили нóви картéчници.
14. Аз съм мúслил за тéжкия пóход.
15. Лúдия е билá в гората.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Key to self-evaluative Test No.1

1. Аз съм написа́л писмото.
2. Ни́е сме гле́дали мно́го фи́лми.
3. Чел ли си та́зи кни́га?
4. Аз съм плати́л за вече́рята.
5. Ти си взел ве́стника.
6. Пил ли си мля́ко?
7. Ива́н е забра́вил докуме́нтите.
8. Ли́дия е гово́рила с Хри́сто.
9. Ял ли си днес?
10. Ви́е нау́чили ли сте уро́ка?
11. Той е гле́дал то́зи филм.
12. Телефони́рали ли сте на майо́ра?
13. Аз съм ка́зал това́ на г-н Петро́в.
14. Писмо́то е било на ма́сата.
15. Студе́нтите са забра́вили кни́гите.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Self-evaluative Test No. 2

Transform the following sentences into the past indefinite tense by using the appropriate form of the verbs for this tense.

1. Лейтенáнт Петрóв служи в пехóтата.
2. Ни́е ходихме в България.
3. Чéтохте ли тéзи книги?
4. Войни́ците плени́ха еди́н майóр.
5. Ви́е продáдохте къ́щата.
6. Ни́е стрéляхме с миномéти.
7. Ивáн и Мари́я са в учи́лището.
8. Ти си в къ́щи.
9. Ви́е пи́хте ви́но в ресторáнта.
10. Непри́ятелите рани́ха сержáнт Христóв.
11. Пехóтата загради́ непри́ятеля в гората.
12. Ни́е изостáвихме мóста.
13. Те ку́пиха нóви картéчници.
14. Аз ми́слех за тéжкия пóход.
15. Ли́дия е в горáта.

Check your work with the key provided at the end of this unit. If you have made more than two mistakes you should repeat part 2.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3. S. Вие сте ранени́.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Вие сте били́ ранени́.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - -

4. S. Оръ́дията са там.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Оръ́дията са били́ там.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - -

5. S. Сержа́нтът е тук.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Сержа́нтът е бил тук.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - -

6. S. Ние сме на по́ход.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Ние сме били́ на по́ход.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - -

7. S. Ли́дия е студе́нтка в учи́лището.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Ли́дия е била́ студе́нтка в учи́лището.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - -

Now take Self-evaluative Test No. 2.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 2.

Now we will do a similar exercise with the verb **съм**. You will hear a number of sentences containing this verb. Transform them into the past indefinite tense by using the appropriate form of the verbs. The past active participle of съм is бил, била́, било́, били́.

For example:

S. Аз съм в учи́лището.

R. Аз съм бил в учи́лището.

After a pause for your response a confirmation will be given to you. Repeat it after the speaker only if you make a mistake.

Let us begin!

(S = Stimulus, R = Response, C = Confirmation, Rpt.= Repetition)

1. S. Ти си във войска́та.

R. -

C. Ти си бил във войска́та.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

2. S. Майо́р Петро́в е в артиле́рията.

R. -

C. Майо́р Петро́в е бил в артиле́рията.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

9. S. Донесохте ли документите ?

R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Не, не сме донесли документите.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

4. S. Стре́ляхте ли с оръ́дията вче́ра?

R. - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Не, не сме стре́ляли с оръ́дията вче́ра.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - -

5. S. Изоста́вихте ли карте́чниците?

R. - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Не, не сме изоста́вили карте́чниците.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - -

6. S. Сре́щнахте ли майо́р Драга́нов?

R. - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Не, не сме сре́щали майо́р Драга́нов.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - -

7. S. Ива́не, поръ́ча ли вече́рята?

R. - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Не, не съм поръ́чал вече́рята.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - -

8. S. Ти хо́ди ли в Сан Франци́ско?

R. - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Не, не съм хо́дил в Сан Франци́ско.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 1.

Now you will be asked a number of questions. Provide a negative answer using the form for the past indefinite tense. The forms съм, е, etc. are stressed after the negative particle не.

For example:

S. Вечеря́хте ли?

R. Не, не сме вече́ряли.

After a pause for your oral response a confirmation will be given to you. Repeat it after the speaker only if you have made a mistake.

Let us begin!

(S = Stimulus, R = Response, C = Confirmation, Rpt.= Repetition)

1. S. Хо́дихте ли на ки́но?

R. -

C. Не, не сме хо́дили на ки́но.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

2. S. Нау́чихте ли уро́ка за днес?

R. -

C. Не, не сме нау́чили уро́ка за днес.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

3. S. Слу́жил ли е Сте́фан?

R. -

C. Не, Сте́фан не е слу́жил.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Self-evaluative Test No. 1

Transform the following sentences into the past indefinite tense by using the appropriate form of the verb for this tense.

1. Аз написах писмото.
2. Ние гледахме много филми.
3. Чете ли тази книга?
4. Аз платих за вечерята.
5. Ти взе вестника.
6. Пи ли мляко?
7. Иван забрави документите.
8. Лидия говори с Христо.
9. Яде ли днес?
10. Вие научихте ли урока?
11. Той гледа този филм.
12. Телефонирахте ли на майора?
13. Аз казах това на г-н Петров.
14. Писмото е на масата.
15. Студентите забравиха книгите.

Now check your work with the key provided at the end of this unit. If you have made more than two mistakes you should repeat steps 1, 2, and 3 of this unit.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

9. S. Ви́е сте хо́дил в града́.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Хо́дил ли сте Ви́е в града́?

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - -

Now take Self-evaluative Test No. 1.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

4. S. Ни́е сме изоста́вили те́жките ора́ъдия.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Изоста́вили ли сме ни́е те́жките ора́ъдия?

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - -

5. S. Войни́ците са заради́ли гора́та

   R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Заради́ли ли са войни́ците гора́та?

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - -

6. S. Пехо́тата е вля́зла в града́.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Вля́зла ли е пехо́тата в града́?

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - -

7. S. Артиле́рията е стре́ляла много.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Стре́ляла ли е артиле́рията мно́го?

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - -

8. S. Ви́е сте плени́ли мно́го непри́ятели.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Плени́ли ли сте Ви́е мно́го непри́ятели?

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 3.

Now you will hear a number of statements. Ask questions about these statements by using the interrogative construction in the past indefinite tense.

For example:

S. Ива́н е чел ве́стника.

R. Чел ли е Ива́н ве́стника?

After a pause for your oral response a confirmation will be given to you. Repeat it after the speaker only if you make a mistake.

Let us begin!

(S = Stimulus, R = Response, C = Confirmation, Rpt.= Repetition)

1. S. Той е ча́кал Мари́я в учи́лището.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Ча́кал ли е той Мари́я в учи́лището?

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

2. S. Ни́е сме заради́ли непри́ятеля.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Заради́ли ли сме ние непри́ятеля?

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

3. S. Сте́фан е телефони́рал на Мари́я.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Телефони́рал ли е Сте́фан на Мари́я?

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

8. S. Ти стре́ляше с миноме́т.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Ти си стре́лял с миноме́т.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

9. S. Ни́е ми́слихме за не́го.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Ни́е сме ми́слили за не́го.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3. S. Г-н Хри́стов телефони́ра на до́ктора.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Г-н Хри́стов е телефони́рал на до́ктора.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - -

4. S. Те плени́ха мно́го непри́ятели.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Те са плени́ли мно́го непри́ятели.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - -

5. S. Капита́нът поръ́чва вече́ря.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Капита́нът е поръ́чал вече́ря.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - -

6. S. Те изоста́виха мно́го ору́дия.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Те са изоста́вили мно́го ору́дия.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - -

7. S. Непри́ятелите уби́ха мно́го войни́ци.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Непри́ятелите са уби́ли мно́го войни́ци.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 2.

Now you will hear a number of sentences. Transform these sentences into the past indefinite tense, using the appropriate forms of the verb for this tense.

For example:

S. Аз че́тох та́зи кни́га.

R. Аз съм чел та́зи кни́га.

After a pause for your oral response a confirmation will be given to you. Repeat it after the speaker only if you made a mistake.

Let us begin!

(S = Stimulus, R = Response, C = Confirmation, Rpt.= Repetition)

1. S. Сте́фан чака́ Мари́я в учи́лището.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Сте́фан е ча́кал Мари́я в учи́лището.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - -

2. S. Войни́ците заградиха непри́ятеля.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Войни́ците са заградили непри́ятеля.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3. In negative statements to indicate that an action has never taken place.

For example:

Не съм вече́рял о́ще.

I have not eaten supper yet.

Не съм чел та́зи кни́га.

I have not read this book.

Не съм бил в Бълга́рия о́ще.

I have not been to Bulgaria yet.

The past indefinite tense has other uses as well. However, you will learn more in respect to this tense later on in the course.

Now it is time to do some exercises in order to practice the use of the past indefinite tense.

Start the tape and proceed with step 2 of this unit.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

The past indefinite tense in Bulgarian is used to denote the following:

1. A past action completed before the time of speaking. The precise time of the completion is not known. We are not interested in the time of the action but in the fact that such action has taken place.

For example:

Аз съм чел та́зи кни́га.

I have read this book. (some time in the past)

Ни́е сме хо́дили в Българ́ия.

We have been to Bulgaria.

Г-н Хри́стов е чел мно́го.

Mr. Christov has read a lot.

2. In questions, to ask if an action has ever taken place, without referring to any time.

For example:

Гле́дал ли си то́зи филм?

Have you seen this movie?

Вече́ряли ли сте?

Have you eaten supper?

Не сте ли хо́дили в Българ́ия?

Haven't you been to Bulgaria?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

И. Óще не съм го глéдал. Хáйде да вървúм в учúлището!

Ф. Добрé! Да вървúм!

Now stop the tape and read the following notes.

Notes

You have noticed the new grammatical forms used in the dialogue and you have probably recognized them as the verb forms for the Bulgarian past indefinite tense introduced to you in class.

The past indefinite tense is a compound tense and consists of the auxiliary verb съм and the past active participle of the verb.

The auxiliary verb съм in this tense is conjugated the same way as in the present tense. The participle is derived from the past tense, 3rd person singular and takes the following endings: -л, -ла and -ло in singular, and -ли in plural. Note also that there is full agreement between the verb forms and the subject of the sentence in gender and number.

Examples:

Аз съм чел (-а, -о) тóзи романá.

Ти си чел (-а, -о) тóзи романá.

Той е чел тóзи романá.

Тя е чéла тóзи романá.

То е чéло тóзи романá.

Нúе сме чéли тóзи романá.

Вúе сте чéли тóзи романá.

Те са чéли тóзи романá.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 1.

Situation:

Ivan and Fred are in the library, looking at various books.

Listen carefully to the following dialogue while looking at the illustrations in your workbook. Pay special attention to the new verb forms used in it.

Here we go!

И. Фред, чел ли си то́зи рома́н?

Ф. Да, чел съм го. Той е вое́нен рома́н.

И. Ти слу́жил ли си във войска́та?

Ф. Да, слу́жил съм в пехо́тата. А ти?

И. И аз съм слу́жил, но в артиле́рията.

Ф. Стре́ляли ли сте с голе́ми ору́дия?

И. Да, стре́ляли сме и с голе́ми и с ма́лки.

Ф. В пехо́тата ни́е стре́ляхме с пу́шки.

И. Не сте ли стре́ляли с карте́чници и миноме́ти?

Ф. Да, стре́ляли сме, но не мно́го.

И. Хо́дили ли сте че́сто на по́ходи?

Ф. Да. Хо́дили сме, разби́ра се.

И. В ки́ното да́ват ху́бав вое́нен филм. Гле́дал ли си го?

Ф. Да. Гле́дахме го с Ли́дия. А ти?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Unit 16 Part 1 Step 1

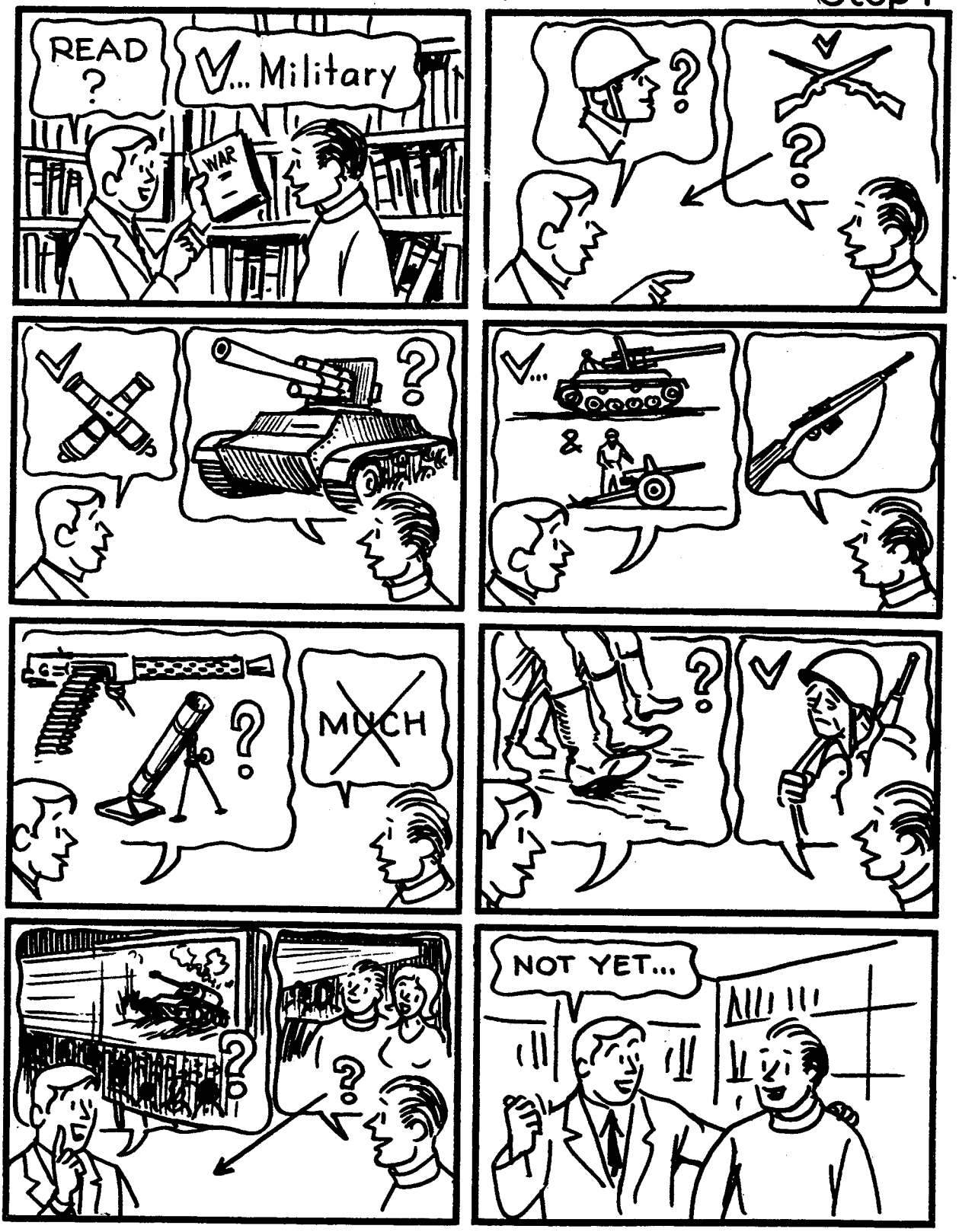

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

UNIT 16

OBJECTIVES

Upon completion of this unit the student will be able to understand and construct sentences orally and in writing in the past indefinite (present perfect) tense using the affirmative, negative and interrogative sentences.

This unit is based on the vocabulary from lessons 1-14 of the Bulgarian Basic Course, Volume I, 1957.

Ninety percent accuracy is the accepted level of performance measured through self-evaluative tests.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

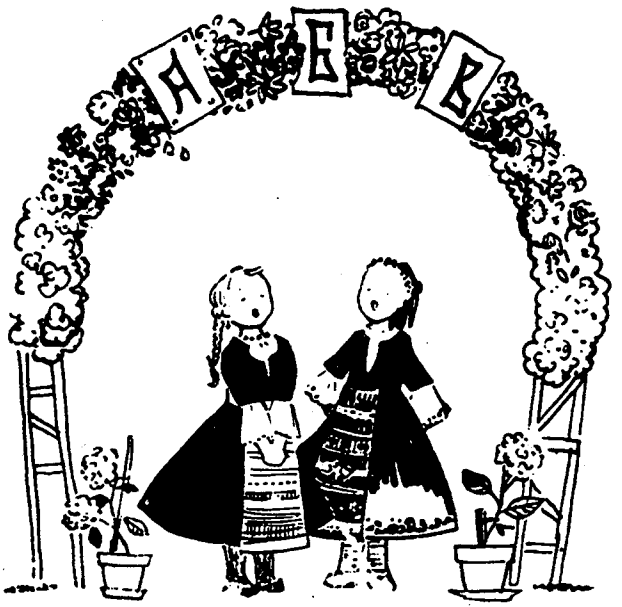

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Key to Self-evaluative Test No. 2

1. Аз да́вам ве́стника на не́го, а не на не́я.
2. Дай му кни́гата!
3. Напише́те ни писмо́!
4. Ти да́де ша́пката на не́го, а не на не́я.
5. Да́й ми ке́пето!
6. Фред прода́де униф́ормата на ме́не, а не на те́бе.
7. Учи́телят гово́ри на нас, а не на вас.
8. Г-н Ивано́в им гово́ри.
9. Капита́нът да́де докуме́нта на тях, а не на нас.
10. Да́йте им докуме́нта!
11. Каже́те ѝ!
12. Ли́дия ми доне́се я́бълки.
13. Мари́н напи́са писмо́ на не́я, а не на те́бе.
14. Ти да́де ли му дре́хите?
15. Аз показ́вам кни́гата на не́я, а не на вас.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Key to Self-evaluative Test No. 1

1. Аз го ви́ждам.
2. Аз ви́ждам не́го, не не́я.
3. Студе́нтите ги харе́сват.
4. Ива́н те чу́ва.
5. Ива́н чу́ва те́бе, а не ме́не.
6. Ни́е ча́каме Вас, не тях.
7. Те оти́доха в града́ с тях, а не с нас.
8. Дец̀а́та ви́ждат нас, а не вас.
9. Студе́нтите го заради́ха.
10. Войни́ците заради́ха тях, а не нас.
11. Аз те харе́свам.
12. Учи́телят гле́да те́бе, а не ме́не.
13. Учи́лището е дале́ч от нас, но не от вас.
14. Учи́телят ме гле́да.
15. Аз харе́свам те́бе, не не́я.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Self-evaluative Test No. 2

Translate the following sentences into Bulgarian using the appropriate forms of the personal pronouns:

1. I give the newspaper to him, not to her.
2. Give him the book!
3. Write us a letter!
4. You gave the hat to him, not to her.
5. Give me the cap!
6. Fred sold the uniform to me, not to you.
7. The teacher speaks to us, not to you.
8. Mr. Ivanov is speaking to them.
9. The captain gave the document to them, not to us.
10. Give them the documents!
11. Tell her!
12. Lidia brought me some apples.
13. Marin wrote a letter to her, not to you.
14. Did you give him the clothes?
15. I am showing the book to her, not to you.

Now check your work with the key provided at the end of this unit. If you have made more than two mistakes you should repeat part 2 of the unit.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

4. S. Дайте тази книга на Фред!

   R. - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Дайте тази книга на него!

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

5. S. Лидия изпя една песен на студентите.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Лидия изпя една песен на тях.

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

6. S. Марин даде дрехите на тебе и лейтенанта.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Марин даде дрехите на вас.

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

7. S. Купи ябълки на детето!

   R. - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Купи ябълки на него!

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

Now take the Self-evaluative Test No. 2.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 2.

Now we will do a similar exercise but this time replace the indirect object of the sentences which you will hear with the long forms of the personal pronouns.

For example:

Аз да́вам кни́гата на Ива́н.

Аз да́вам кни́гата на не́го.

After a pause for your oral response a confirmation will be given to you. Repeat it after the speaker only if you made a mistake.

Let us begin!

(S = Stimulus, R = Response, C = Confirmation, Rpt. = Repetition)

1. S. Аз напи́сах писмо́ на г-жа До́брева.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Аз напи́сах писмо́ на не́я.

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

2. S. Хри́сто да́де кни́гата на Мари́я.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Хри́сто да́де кни́гата на не́я.

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

3. S. Да́йте ве́стниците на Ива́н и на ме́не!

   R. - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Да́йте ве́стниците на нас!

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

7. S. Аз напи́сах писмо́ на те́бе.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Аз ти напи́сах писмо́.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - -

8. S. Купи́ гро́зде на дете́то!

R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Купи́ му гро́зде!

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2. S. Сте́фан доне́се ли́чната ка́рта на Мари́я.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Сте́фан ѝ доне́се ли́чната ка́рта.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - -

3. S. Г-н Петко́в да́де ке́пето на Ива́н.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Г-н Петко́в му да́де ке́пето.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - -

4. S. Фред чете́ уро́ка на Ива́н и ме́не.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Фред ни чете́ уро́ка.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - -

5. S. Капита́нът купу́ва биле́ти на Ли́дия и те́бе.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Капита́нът ви купу́ва биле́ти.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - -

6. S. Да́йте та́зи кни́га на ме́не!

R. - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Да́йте ми та́зи кни́га!

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Now let us do some exercises. Start the tape and proceed with step 1.

Step 1.

In this step you will hear a number of sentences. Replace the indirect object of these sentences with the proper short forms of the personal pronouns.

For example:

Аз да́вам кни́гата на Ива́н.

Аз му да́вам кни́гата.

After a pause for your oral response a confirmation will be given to you. Repeat it after the speaker.

Let us begin!

(S = Stimulus, R = Response, C = Confirmation, Rpt.= Repetition)

1. S. Студе́нтите пи́шат писма́ на учи́телите.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Студе́нтите им пи́шат писма́.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Notes

There are two forms of the personal pronouns to express the indirect object of the sentence: short and long. You have already seen them used in the dialogue.

Stop the tape and read these examples from your workbook!

	Short	Long
Singular	ми	на ме́не
	ти	на те́бе
masculine	му	на не́го
neuter	му	на не́го
feminine	и	на не́я
Plural	ни	на нас
	ви	на вас
	им	на тях

Note that the singular feminine form is always stressed in order to mark the distinction between this form and the conjunction и .

You have also noticed that the masculine and the neuter forms in singular and in plural are the same.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Self-evaluative Test No. 1

Transcribe the following sentences into Bulgarian using the appropriate forms of the personal pronouns:

1. I see him.
2. I see him, not her.
3. The students like them.
4. John hears you.
5. John hears you, not me.
6. We are waiting for you, not for them.
7. They went to town with them, not with us.
8. The children see us, not you.
9. The students surrounded him.
10. The soldiers surrounded them, not us.
11. I like you.
12. The teacher is looking at you, not at me.
13. The school is far from us, but not from you.
14. The teacher is looking at me.
15. I like you, not her.

Now check your work with the key provided at the end of this unit. If you have made more than two mistakes you should repeat part 1 of the unit.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3. S. Той ча́ка учи́телката.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Той ча́ка не́я.

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - -

4. S. Аз ча́кам студе́нтите.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Аз ча́кам тях.

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - -

5. S. Тя ча́ка те́бе и Пе́тко.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Тя ча́ка вас.

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - -

6. S. Студе́нтите видя́ха учи́телката в града́.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Студе́нтите видя́ха не́я в града́.

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - -

7. S. Хри́сто ча́ка лейтена́нта и ме́не в клу́ба.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Хри́сто ча́ка нас в клу́ба.

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - -

Now take the Self-evaluative Test No. 1.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 3.

Now you will hear some more sentences. Replace the direct object noun or pronoun with the long forms of the personal pronouns.

For example:

Аз ви́ждам Ива́н.

Аз ви́ждам него.

After a pause for your oral response, a confirmation will be given to you. Repeat it after the speaker, only if you make a mistake.

Here we go!

(S = Stimulus, R = Response, C = Confirmation, Rpt. = Repetition)

1. S. Видя́х г-н Петко́в.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Видя́х не́го.

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - -

2. S. Ива́н помо́ли Фред за една́ цига́ра.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Ива́н помо́ли не́го за една́ цига́ра.

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

4. S. Вземи́ мо́лива от ма́сата!

   R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Вземи́ го от ма́сата!

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

5. S. Студе́нтите ку́пиха биле́тите.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Студе́нтите ги ку́пиха.

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

6. S. Лейтена́нтът пи́ше писмо́то.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Лейтена́нтът го пи́ше.

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

7. S. Фред взе́ма дре́хата.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Фред я взе́ма.

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 2.

Next you will hear a number of sentences in which you should substitute the direct noun object of each sentence with the proper short form of the personal pronoun.

For example:

Аз видя́х Ли́дия.

Аз я видя́х.

After a pause for your oral response, a confirmation will be given to you. Repeat it after the speaker only if you made a mistake.

Let us begin!

(S = Stimulus, R = Response, C = Confirmation, Rpt.= Repetition)

1. S. Ива́н видя́ студе́нтите.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Ива́н ги видя́.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

2. S. Учи́телят по́чна уро́ка.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Учи́телят го по́чна.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

3. S. Дай я́бълката на Ли́дия!

R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Дай я на Ли́дия!

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

1. After a preposition:

Ива́н е по́-голям от не́я.

Капита́нът гово́ри с не́я.

2. When the logical stress falls on the object, expressed by a personal pronoun:

Г-н Хри́стов ча́ка нас.

Ни́е забра́вихме не́го.

3. When two objective pronouns are opposing each other:

Аз видя́х не́го, не не́я.

Те ча́кат мен, не ча́кат Вас.

As a general tendency, the short forms of the personal pronouns are used more often than the long forms.

Now start the tape!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Notes

The Bulgarian personal pronouns have three cases:

1. Nominative - for the subject.
2. Accusative - for the direct object.
3. Dative - for the indirect object.

There are both long and short forms of the personal pronouns expressing the direct object.

Before we proceed with the exercise, let us list these forms.

	Short	Long
Singular	ме	мéне
	те	тéбе
masculine	го	нéго
feminine	я	нéя
neuter	го	нéго
Plural	ни	нас
	ви	вас
	ги	тях

Notice that the masculine and neuter forms for the 3rd person singular and plural are the same.

The long forms of the personal pronouns are used in the following circumstances:

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

С. Да, дай го на не́го!

М. Добре́. Ще му го дам.

С. А́ко ви́диш г-жа́ До́брева, да́й и́ та́зи кни́га!

М. Ще и́ я дам. Дови́ждане!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 1.

Listen carefully to the following dialogue. Pay special attention to the new forms used and their function.

Стефан: Здравей́, Мари́не! Видя́ ли Ива́н днес?

Марин: Здравей́! Видя́х го та́зи су́трин.

С. Той пи́та ли те за ме́не?

М. Да, пи́та ме за те́бе и за Мари́я.

С. Тя бе́ше ли в учи́лището та́зи су́трин?

М. Не, не́я я ня́маше там.

С. А къде́ бе́ше Фред?

М. Не знам. И не́го го ня́маше.

С. Да́доха ли ви но́ви уро́ци?

М. Да, да́доха ни два но́ви уро́ка.

С. Какви́ са те́зи кни́ги?

М. Бъ́лгарски. Но́ся ги в къ́щи.

С. Ще ви́диш ли г-н Ивано́в дове́чера?

М. Да, ще го ви́дя.

С. Да́й му то́зи ве́стник !

М. Да го дам на г-н Ивано́в?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

UNIT 15

OBJECTIVES

Upon completion of this unit the student will be able to understand and construct sentences orally and in writing using:

a) the short and the long forms of the personal pronouns expressing the direct object,

b) the short and the long forms of the personal pronouns expressing the indirect object.

This unit is based on the vocabulary from lessons 1 to 13 of the Bulgarian Basic Course, 1957.

Ninety percent accuracy is the accepted level of performance measured through self-evaluative tests.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Български къщи в
Родопите

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Key to self-evaluative Test No. 2

A. 1. perfective
2. imperfective
3. perfective
4. perfective
5. imperfective
6. imperfective
7. imperfective
8. imperfective
9. perfective
10. perfective

B. 1. изпу́ших
2. изя́де
3. ку́пиха
4. изпя́
5. проче́те
6. оти́доха
7. да́доха
8. повървя́ха
9. нау́чи
10. напи́са

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

C.

1. Какво́ пра́ви вче́ра?
2. Напи́са ли писмо́то?
3. Проче́те ли кни́гата?
4. Ива́н и Фред оти́ваха на учи́лище.
5. Кога́ по́чна фи́лмът?
6. Къде́ рабо́тиш? (Къде́ рабо́тите?)
7. Ни́е нау́чихме уро́ка добре́.
8. Г-н Петко́в яде́ су́па.
9. Ни́е ще ку́пим биле́ти в теа́търа.
10. Два ча́са Ли́дия купу́ваше ша́пка.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Key to self-evaluative Test No. 1

	Imperfective (incomplete action)	Perfective (complete action)
A.		
1.		X
2.	X	
3.		X
4.		
5.		X
6.	X	
7.		X
8.		X
9.	X	
10.		X

B.

1. у́чеше
2. пу́шехте
3. оти́ва
4. изпу́ши
5. ста́вам
6. изсви́ри
7. да́ват
8. напи́са
9. нау́чиха
10. изя́дох

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Key to the exercise in Step 3.

	Imperfective (incomplete action)	Perfective (complete action)
1.		X
2.	X	
3.	X	
4.		X
5.	X	
6.	X	
7.		X
8.	X	
9.		X
10.		X
11.	X	
12.		X

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Key to the exercise in Step 2.

	Imperfective (incomplete action)	Perfective (complete action)
1.	X	
2.		X
3.	X	
4.	X	
5.		X
6.	X	
7.		X
8.	X	
9.		X
10.		X
11.		X
12.	X	

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

7. В ки́ното да́ваха интере́сен фи́лм.
8. Деца́та вървя́ха из града́.
9. Пе́тър у́чи уро́ка.
10. Г-н Петко́в пи́са писмо́ вче́ра.

Now check your work with the key provided at the end of this unit. If you have made more than two mistakes in each part you should repeat part 2.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Self-evaluative Test No. 2

A. Read the following sentences carefully and write down whether the verbal aspect is perfective or imperfective.

1. Вчéра Ивáн кýпи билéти за теáтър.
2. Студéнтите чéсто вечéрят в клýба.
3. Довéчера аз ще си лéгна рáно.
4. Марúя напúса писмó за Стéфан.
5. Г-н Хрúстов рабóти в бáнката.
6. Нúе úмаме урóци всéки ден.
7. Лúдия и Фред танцýват в клýба.
8. В кúното дáват хýбав филм.
9. Учúтелят посвúри на пиáно.
10. Снóщи Фред отúде на кúно.

B. Transform the verbs in the following sentences from imperfective to perfective aspect.

1. Аз пýших еднá цигáра.
2. Ивáн яде́ я́бълката.
3. Студéнтите купýваха билéти.
4. Вчéра Лúдия пя еднá пéсен.
5. Стéфан чéте тáзи книга сутринтá.
6. Фред и Марúн отúваха в бáнката.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

5. S. А какво́ пи?

R. -

C. Изпи́х едно́ кафе́.

6. S. Какво́ пра́ви след това́?

R. -

C. Оти́дох в къ́щи и че́тох една́ кни́га.

7. S. Проче́те ли я?

R. -

C. Не, не я́ проче́тох. Бе́ше мно́го голя́ма.

8. S. Нау́чи ли уро́ка за днес?

R. -

C. У́чих, но не нау́чих вси́чко.

9. S. Дови́ждане, Фред!

R. -

C. Дови́ждане! Вси́чко на́й-хубаво!

Now take the Self-evaluative Test No. 2.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 4.

Now you will participate in a similar conversation. Look at the illustrations in your workbook. You will be Fred. Your answers should reflect the situations in the illustration and they should correspond to the questions directed at you. Do not repeat it. Compare it to your response. If there is a discrepancy, repeat the question and try to give a better answer. Be careful with the verbal aspect.

Let us start now!

(S = Simulus, R = Response, C = Confirmation)

1. S. Здравéй, Фред! Как си?

   R. - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Добрé съм. А ти?

2. S. Също добрé. Какво́ прáви вчéра?

   R. - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. След учи́лище оти́дох в клу́ба.

3. S. Какво́ прáви там?

   R. - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Прочéтох еди́н вéстник, поигрáх на кáрти с Мари́н, а след това́ вечéрях.

4. S. Какво́ вечéря?

   R. - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Изя́дох една́ су́па и едно́ а́гнешко пéчено.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Unit 14 Part 2 Step 4

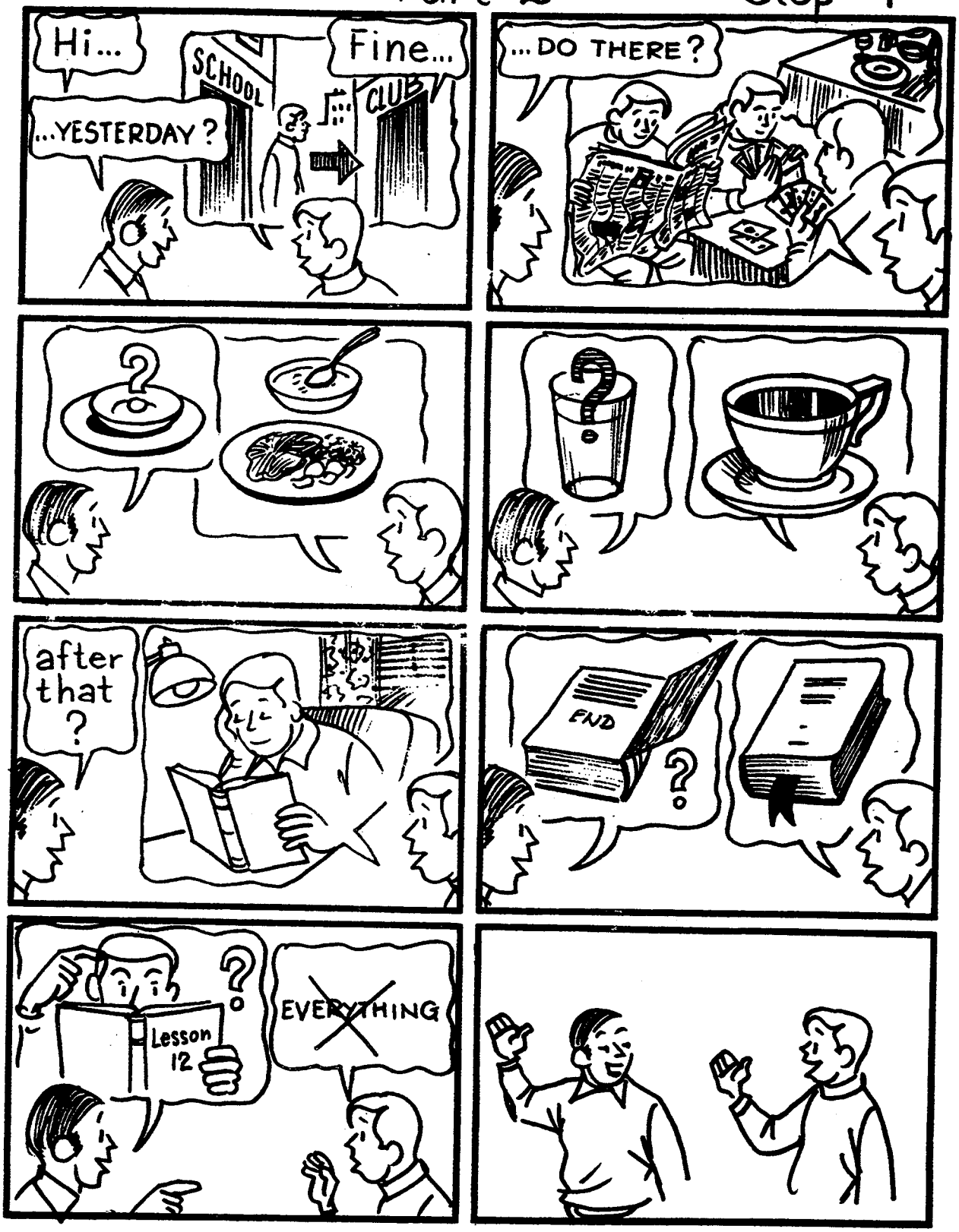

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

И. Дови́ждане! У́тре ще оти́дем в клу́ба!

Ф. Добре́!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 3.

Listen carefully to the following model conversation between Ivan and Fred while looking at the illustrations in your workbook. Again, pay particular attention to the forms signifying verbal aspect.

Let us begin!

И. Здравéй, Фред! Как си?

Ф. Добрé съм. А ти?

И. Съ́що добрé.

Ф. Какво́ прáви вчéра?

И. Бя́хме заéдно с Мария́ и прекáрахме мно́го добрé.

Ф. В къ́щи ли стоя́хте или оти́дохте ня́къде?

И. Оти́дохме на теáтър, а след това́ на вечéря.

Ф. Какво́ я́дохте?

И. Изя́дохме две су́пи и а́гнешко пéчено.

Ф. А какво́ пи́хте?

И. Изпи́хме две бути́лки ви́но.

Ф. Хо́дихте ли ня́къде след това́?

И. Не. Повървя́хме ма́лко из града́ и оти́дохме в къ́щи.

Ф. Чéте ли вéстник днес?

И. Да, прочéтох еди́н, но ня́маше ни́що но́во.

Ф. Аз оти́вам в ба́нката сега́. Дови́ждане!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

5. S. Студе́нтите (to learn) уро́ците сега́.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Студе́нтите у́чат уро́ците сега́.

6. S. Ви́е (to eat) ли я́бълките вче́ра?

R. -

C. Ви́е изя́дохте ли я́бълките вче́ра?

7. S. Лейтена́нтът (to give) писмо́то на Ива́н сега́.

R. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Лейтена́нтът да́ва писмо́то на Ива́н сега́.

8. S. Фи́лмът (to begin) в 8 часа́ вечерта́.

R. -

C. Фи́лмът по́чна в 8 часа́ вечерта́.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 2.

Now you will see a number of sentences in your workbook. The verbs of these sentences are given in the infinitive form in English. Above the verbs you will see the signs ⟶ for the imperfective aspect and O for the perfective aspect. By referring to these signs provide the proper form of the verbal aspect and say the entire sentence. After a pause for your oral response a confirmation will be given to you. Compare it to your response without repeating it. In case of a discrepancy repeat the exercise. Let us begin!

(S = Stimulus, R = Response. C = Confirmation)

1. S. Ни́е (to read ⟶) кни́ги сега́.
   R. - - - - - - - - - - - - - - - -
   C. Ни́е четéме кни́ги сега́.

2. S. Та́зи су́трин аз (to O read) ве́стника.
   R. - - - - - - - - - - - - - - - -
   C. Та́зи су́трин аз проче́тох ве́стника.

3. S. Капита́н Петко́в (to ⟶ eat) су́па сега.
   R. - - - - - - - - - - - - - - - -
   C. Капита́н Петко́в яде́ су́па сега.

4. S. Г-жа́ Хри́стова (to O buy) гро́зде вчера.
   R. - - - - - - - - - - - - - - - -
   C. Г-жа́ Хри́стова ку́пи гро́зде вчера.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3. S. Къде́ бя́ха Ива́н и Мари́я сно́щи?

R. -

C. Сно́щи Ива́н и Мари́я бя́ха на теа́тър.

4. S. Къде́ оти́доха те след това́?

R. -

C. След това́ те оти́доха да вече́рят.

5. S. Какво́ пи́ха те?

R. -

C. Те пи́ха ви́но.

6. S. Ко́лко бути́лки ви́но изпи́ха те?

R. -

C. Те изпи́ха две бути́лки ви́но.

7. S. Обикнове́но Ива́н пу́ши ли мно́го?

R. -

C. Да, обикнове́но Ива́н пу́ши мно́го.

8. S. Ко́лко цига́ри изпу́ши той та́зи ве́чер?

R. -

C. Та́зи ве́чер той изпу́ши са́мо три цига́ри.

9. S. Какво́ напра́виха Ива́н и Мари́я след вече́рята?

R. -

C. След вече́рята Ива́н и Мари́я повърва́ха из града́.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 1.

Listen carefully to the following narration. Pay attention to the aspect of the verbs used in the text.

Вся́ка су́трин Ива́н ста́ва ра́но, но днес той ста́на къ́сно. Сно́щи той бе́ше на теа́тър с Мари́я. След това́ те оти́доха да вече́рят. Докато вече́ряха те изпи́ха две буте́лки ви́но. Обикновено́ Ива́н пу́ши мно́го, но та́зи ве́чер той изпу́ши са́мо три цига́ри.

След вече́рята Ива́н и Мари́я повърва́ха из града́.

Now you will be asked questions based on the narration you have just heard. After a pause for your response, a confirmation will be given to you. Compare it to your answer. If there is a discrepancy, replay the question and try to give a better answer. Answer in full sentences. Answers with "yes" or "no" are not accepted.

Let us begin!

(S = Stimulus, R = Response, C = Confirmation)

1. S. Кога́ ста́ва Ива́н ра́но?

   R. - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Ива́н ста́ва ра́но вся́ка су́трин.

2. S. Кога́ ста́на той днес?

   R. - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Днес той ста́на къ́сно.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

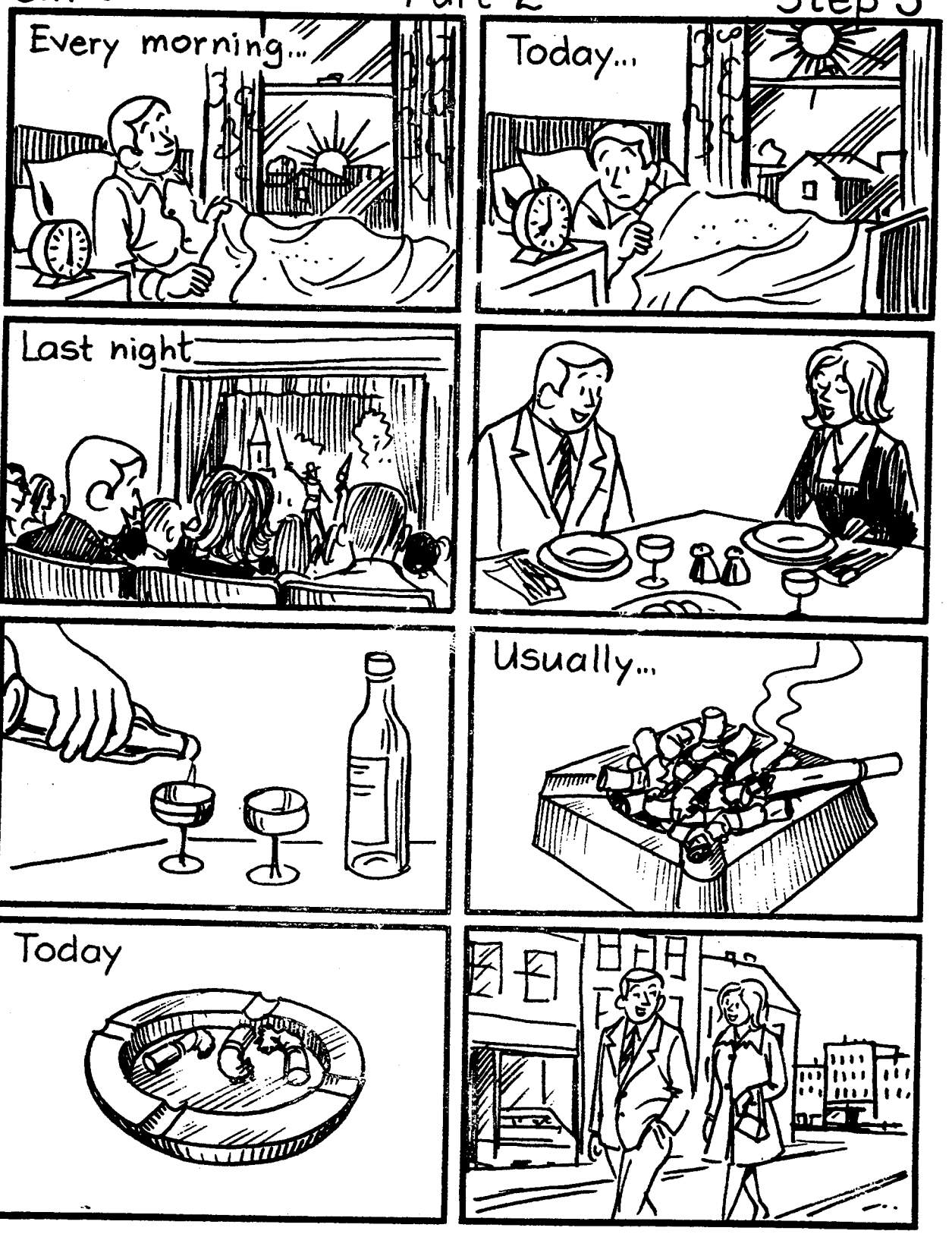

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Check your work with the key provided at the end of this unit. If you made more than two mistakes for each part of the test you should repeat steps 1-3 of this unit.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

4. Капита́нът _____ (smoked) цига́рата.

5. Вся́ка су́трин аз _____ (get up) ра́но.

6. Ли́дия _____ (played) една́ пе́сен на пиа́ното.

7. Те ни _____ (give) 20,000 ле́ва за къ́щата.

8. Сте́фан _____ (wrote) писма́та.

9. Студе́нтите _____ (learned) вси́чки уро́ци.

10. Аз _____ (ate) две су́пи.

C. Translate the following ten sentences into Bulgarian:

1. What did you do yesterday?
2. Did you write the letter?
3. Did you read the book?
4. Ivan and Fred were going to school.
5. When did the movie begin?
6. Where do you work?
7. We learned the lesson well.
8. Mr. Petkov is eating soup.
9. We will buy the tickets at the theater.
10. For two hours Lidia was buying a hat.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Self-evaluative Test No. 1

A. Listen to the following ten sentences and place a check mark in the appropriate column to indicate whether the action was completed or not completed.

		Not Completed	Completed
1.	Студе́нтите проче́тоха мно́го кни́ги.	____	____
2.	Г-н Ивано́в че́те ця́ла ве́чер.	____	____
3.	Сно́щи ни́е си ле́гнахме ра́но.	____	____
4.	Г-жа До́брева ста́на ра́но.	____	____
5.	Фи́лмът по́чна в 6 часа́ след о́бед.	____	____
6.	Ни́е оти́ваме в гимна́зията.	____	____
7.	Та́зи су́трин лейтена́нтът нау́чи урока мно́го добре́.	____	____
8.	Седне́те на пъ́рвия ред!	____	____
9.	Фред купу́ва биле́ти за теа́тър.	____	____
10.	Оти́доха ли на ки́но?	____	____

Stop the tape and continue the test in writing!

B. Fill in the proper verb forms in the following ten sentences.

1. Вче́ра Мари́я _____ но́вия уро́к.
(was studying)

2. Ви́е _____ мно́го цига́ри.
(were smoking)

3. Г-н Хри́стов _____ на ра́бота.
(is going)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 3.

Now you will hear a number of sentences. Listen carefully then place a check mark in the appropriate column in your workbook to indicate whether the verbal action of each sentence is completed or not completed. After you finish the exercise check your work with the key provided at the end of the unit.

Let us begin!

		Not Completed	Completed
1.	(Ива́н да́де кни́гата на Мари́я.)	____	____
2.	(Вся́ка ве́чер аз си ля́гам къ́сно.)	____	____
3.	(Студе́нтите купу́ват мо́ливи.)	____	____
4.	(Капита́нът се́дна до ма́сата.)	____	____
5.	(Ли́дия да́ва уро́ци по пиа́но.)	____	____
6.	(Учи́лището свъ́ршва в 4 часа́.)	____	____
7.	(Фред ста́на къ́сно.)	____	____
8.	(Все́ки ден Фред ста́ваше ра́но.)	____	____
9.	(Студе́нтите по́чнаха уро́ка.)	____	____
10.	(Уро́ците по́чват в 6 часа́.)	____	____
11.	(Аз оти́вам на ки́но.)	____	____
12.	(Вче́ра аз оти́дох на ки́но.)	____	____

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Notes

Some Bulgarian verbs have two basic forms, one for each aspect. For example:

Imperfective	Perfective
взе́мам	взе́ма
ста́вам	ста́на
оти́вам	оти́да
да́вам	дам
прека́рвам	прека́рам
купу́вам	ку́пя
ся́дам	се́дна
по́чвам	по́чна
свъ́ршвам	свъ́рша
ля́гам си	ле́гна си

With verbs such as these you must memorize both forms. A helpful hint might be the fact that in most cases the imperfective forms are somewhat longer because of the infixes: -ва, -ма, -да etc.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 2.

Now you will hear a number of sentences. Listen very carefully and place a check mark in the appropriate column in your workbook based on whether the verbal action of each sentence is completed or not completed. After finishing the exercise check your work with the key provided at the end of this unit.

Let us begin!

		Not Completed	Completed
1.	(Студе́нтите че́сто вървя́т из града́.)	____	____
2.	(Учи́телят напи́са писмо́то.)	____	____
3.	(Ива́н у́чи уро́ка сега́.)	____	____
4.	(Все́ки ден Ли́дия сви́ри на пиа́но.)	____	____
5.	(Аз нау́чих две пе́сни.)	____	____
6.	(Ни́е пи́ехме черве́но ви́но че́сто.)	____	____
7.	(Лейтена́нтът изпу́ши една́ цига́ра.)	____	____
8.	(Г-жа́ До́брева яде́ кру́ши.)	____	____
9.	(Г-н Хри́стов проче́те три кни́ги.)	____	____
10.	(Капита́нът изпи́ раки́ята.)	____	____
11.	(Г-жа́ До́брева изя́де су́пата.)	____	____
12.	(Мари́н игра́еше мно́го на ка́рти.)	____	____

Stop the tape and read the following notes, then start the tape and continue the unit with step 3.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Notes

A Bulgarian verb has forms not only for various tenses, but also aspects: perfective and imperfective. That is, it may express not only the time of an action, but also its completion or lack of completion. It has a separate form for each of these two kinds of action. As you have already noticed in the dialogue, the verb чета́ expresses an incomplete action and the verb прочета́ the completed action. In this case the verb чета́ is of imperfective aspect and the verb прочета́ the perfective. Thus, the formation of the perfective aspect is accomplished by the prefixation of the verb form for the imperfective aspect, in this case by the preposition про-. This prefixation causes the change in the aspect of the verb.

Caution: Not all prefixed verbs are of perfective aspect and not all unprefixed verbs are of imperfective aspect. Thus, for all practical purposes you must always learn both forms of the verb as new vocabulary. The imperfective aspect is used to present the action itself where as the perfective aspect is used to present the final results of the action (completion). The imperfective aspect is also used to describe a recurring action. In such case the sentence usually contains adverbial qualifiers such as: обикнове́но, все́ки ден, вся́ка су́трин, че́сто.

Now turn the tape on and continue the unit with step 2.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

И. В 7 ч. Аз ви́наги ста́вам ра́но.

Х. Добре́. Аз оти́вам на учи́лище сега́.

И. Аз съ́що. Ха́йде да вървим!

Х. Ха́йде!

Now stop the tape and read the notes on the following page.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 1.

Listen to the following dialogue, paying special attention to the verbs used.

Here we go!

Иван: Здравéй, Хри́сто! Как си?

Христо: Добре́ съм. А ти?

И. И аз съм добре́. Какво́ пра́ви вче́ра?

Х. Бях в къ́щи. Че́тох кни́ги и пи́сах писма́.

И. Ко́лко кни́ги проче́те?

Х. Аз проче́тох две кни́ги.

И. Ко́лко писма́ напи́са?

Х. Напи́сах три писма́. А ти какво́ пра́ви?

И. У́чих уро́ка.

Х. Нау́чи ли диало́га?

И. Да. Нау́чих диало́га за еди́н час.

Х. Я́де ли в къ́щи?

И. Не. Оти́дох в клу́ба и изя́дох едно́ а́гнешко пе́чено.

Х. А пи ли не́що?

И. Да, изпи́х едно́ ви́но.

Х. Кога́ ста́на сутринта́?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

UNIT 14

OBJECTIVES

Upon completion of this unit the student will be able to understand and construct sentences orally and in writing using the imperfective and perfective aspect forms of the following Bulgarian verbs:

чета́	вървя́	да́вам - дам
пея	стоя́	ля́гам си - ле́гна си
ям	пра́вя	ста́вам - ста́на
пи́ша	спя	прека́рвам - прека́рам
игра́я	танцу́вам	по́чвам - по́чна
пу́ша	у́ча	купу́вам - ку́пя
но́ся	мо́ля	се́дам - се́дна
сви́ря	рабо́тя	взе́мам - взе́ма

This unit is based on the vocabulary from lessons 1-11 of the Bulgarian Basic Course, 1957.

Ninety percent accuracy is the accepted level of performance measured through self-evaluative tests.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Key to self-evaluative Test No. 2

1. игра́еха
2. пи́шеше
3. пу́шеха
4. у́чехте
5. и́маше
6. у́чеха
7. стоя́ха
8. но́сеше
9. но́сехме
10. чете́ше
11. сви́реше
12. рабо́техте
13. пе́еше
14. четя́хме
15. пи́еха

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Key to self-evaluative Test No. 1

1. оти́ваха
2. бе́ше
3. да́ваха
4. стоя́хте
5. у́чеше
6. яде́ше
7. и́маше
8. чете́ше
9. бя́хте
10. прека́рваха
11. бе́ше
12. спе́ше
13. бях
14. вече́ряше
15. ня́махме

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Self-evaluative Test No. 2

Transform the following sentences from present into past imperfect tense. Begin the new sentences with the word по́-рано.

1. Те игра́ят на ка́рти.
2. Лейтена́нтът пи́ше мно́го писма́.
3. Студе́нтите пу́шат в клу́ба.
4. Ви́е у́чите бъ́лгарски.
5. Капита́нът и́ма мно́го пари́.
6. Деца́та у́чат бъ́лгарски ези́к.
7. Кни́гите стоя́т на ма́сата.
8. Сине́т на Хри́стови но́си циви́лни дре́хи.
9. Ни́е но́сим унифо́рми.
10. Фред чете́ мно́го рома́ни.
11. Г-жа́ До́брева сви́ри на пиа́но.
12. Ви́е рабо́тите в ба́нката.
13. Мари́я пе́е мно́го ху́баво.
14. Ни́е четем кни́ги.
15. Деца́та пи́ят мля́ко.

Check your work with the key provided at the end of this unit. If you have made more than two mistakes you should repeat steps 1 to 4.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Let us begin!

Пе́тър: Здраве́й, Мари́не! Как си?

Мари́н: - - - - - - - - - - - - - -

Confirmation: Добре́! А ти?

П. Съ́що добре́. Бе́ше ли в учи́лището вче́ра?

М. -

С. Да, бях. Ива́н и Ми́лка съ́що бя́ха там.

П. Какво́ пра́вехте там?

М. - - - - - - - - - -

С. Аз сви́рех на пиано́, а те пе́еха.

П. У́чеха ли студе́нтите вче́ра?

М. - - - - - - - - - - - - - -

С. Да, у́чеха.

П. Какво́ пра́вихте след това́?

М. - - - - - - - - - - - - - -

С. И́махме сре́ща с лейтена́нт Илиев. А ти какво́ пра́ви вче́ра?

П. Аз рабо́тих до къ́сно в ба́нката. И́маше мно́го ра́бота.

М. -

С. Ела́ в къ́щи дове́чера! Ще игра́ем на ка́рти.

П. Добре́, ще до́йда! Дови́ждане!

М. - - - - - - - - - - - - - -

С. Дови́ждане!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 4.

Now listen carefully to the following conversation while looking at the illustrations referring to it in your workbook.

Петър: Здравей́, Мари́не! Как си?

Марин: Добре́! А ти?

П. Съ́що добре́. Бе́ше ли в учи́лището вче́ра?

М. Да, бях. Ива́н и Ми́лка съ́що бя́ха там.

П. Какво́ пра́вехте там?

М. Аз сви́рех на пиано, а те пе́еха.

П. У́чеха ли студе́нтите вче́ра?

М. Да, у́чеха.

П. Какво́ пра́вихте след това́?

М. И́махме сре́ща с лейтена́нт Или́ев. А ти какво́ пра́ви вче́ра?

П. Аз рабо́тих до къ́сно в ба́нката. И́маше мно́го ра́бота.

М. Ела́ в къ́щи дове́чера! Ще игра́ем на ка́рти.

П. Добре́, ще до́йда! Дови́ждане!

М. Дови́ждане!

Now you will take the part of Marin in the same conversation. Look at the illustrations and try to respond to Peter, keeping in mind the conversation you have just heard. After a pause for your response a confirmation will be given to you. Compare it to your response but do not repeat it.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3. S. Кой рабо́теше в една́ ба́нка?

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Жена́та на капита́на рабо́теше в една́ ба́нка.

4. S. Къде́ у́чеше дъщеря́та на капита́на?

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Дъщеря́та на капита́на у́чеше в гимна́зията.

5. S. Къде́ у́чеше сина́т на капита́на?

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Сина́т на капита́на у́чеше в техни́ческото учи́лище.

6. S. Кога́ ста́ваха Цо́кови все́ки ден?

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Все́ки ден Цо́кови ста́ваха ра́но.

7. S. Къде́ оти́ваха те?

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Те оти́ваха на ра́бота и на учи́лище.

8. S. Какво́ пра́веха Цо́кови ве́чер?

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Ве́чер Цо́кови вече́ряха.

9. S. Къде́ хо́деха те че́сто?

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Те хо́деха на ки́но че́сто.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 3.

Listen carefully to the following narration while looking at the illustrations in your workbook. After its completion you will be asked questions based on it. After a pause for your response, a confirmation will be given to you. Compare it to your response without repeating it.

Here we go!

Капита́н Цо́ков у́чеше англи́йски ези́к в Учи́лището за чу́жди ези́ци. Жена́та на капита́на рабо́теше в една́ ба́нка. Дъщеря́та на Цо́ков у́чеше в гимна́зията. Синъ́т на капита́н Цо́ков у́чеше в техни́ческото учи́лище.

Все́ки ден Цо́кови ста́ваха ра́но и оти́ваха на ра́бота и на учи́лище. Ве́чер Цо́кови вече́ряха и че́сто хо́деха на ки́но.

Now look at the illustrations and be ready to answer some questions. Always give the full form of the answer.

Let us begin!

(S = Stimulus, R = Response, C = Confirmation)

1. S. Кой у́чеше англи́йски ези́к?

   R. - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Капита́н Цо́ков у́чеше англи́йски ези́к.

2. S. Какво́ у́чеше капита́н Цо́ков?

   R. - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Капита́н Цо́ков у́чеше англи́йски ези́к.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Unit 13 Part 2 Step 3

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

4. S. Аз пи́ше .... писма́ все́ки ден.

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Аз пи́шех писма́ все́ки ден.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

5. S. Ти чете́ .... мно́го кни́ги по-рано.

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Ти чете́ше мно́го кни́ги по-рано.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

6. S. Г-жа́ До́брева сви́ре .... на пиа́но все́ки ден.

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Г-жа́ До́брева сви́реше на пиано все́ки ден.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 2.

Now you will see a number of sentences in your workbook. The verbs of these sentences are incomplete. These incomplete forms will be the past imperfect stems of the verbs. Complete the sentences by adding the proper endings to the stems in writing. Pronounce the sentence. After a pause for your response a confirmation will be given to you. Repeat it after the speaker only if you made a mistake.

Let us begin!

(S = Stimulus, R = Response, C = Confirmation, Rpt. = Repetition)

1. S. Дéцата игрá.... на кáрти.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Дéцата игрáеха на кáрти.

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

2. S. Ний прекáрва .... там мнóго добрé.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Ний прекáрвахме там мнóго добрé.

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

3. S. Ивáн стáва .... рáно сýтрин.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Ивáн стáваше рáно сýтрин.

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

7. S. Мари́я и Ли́дия у́чат мно́го .

a/ у́чехме b/ у́чеха c/ у́чех d/ у́чеше

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. По́-рано Мари́я и Ли́дия у́чеха мно́го.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

8. S. Дъщеря́та на г-н Петро́в пе́е ху́баво.

a/ пе́еше b/ пе́еха c/ пе́ехме d/ пе́ех

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. По́-рано дъщеря́та на г-н Петро́в пе́еше ху́баво.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

9. S. Лейтена́нтът у́чи бъ́лгарски ези́к.

a/ у́чех b/ у́чеха c/ у́чехме d/ у́чеше

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. По́-рано лейтена́нтът у́чеше бъ́лгарски ези́к.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3. S. Ви́е игра́ете ли на ка́рти?

a/ игра́еха b/ игра́еше c/ игра́ех d/ игра́ехте

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. По́-рано ви́е игра́ехте ли на ка́рти?

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

4. S. Вси́чки пу́шат в клу́ба.

a/ пу́шеше b/ пу́шеха c/ пу́шехме d/ пу́шех

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. По́-рано вси́чки пу́шеха в клу́ба.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

5. S. Ли́дия сви́ри на пиа́но в гимна́зията.

a/ сви́реше b/ сви́рех c/ сви́реха d/ сви́рехте

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. По́-рано Ли́дия сви́реше на пиа́но в гимна́зията.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

6. S. Студе́нтите но́сят ли́чни ка́рти.

a/ но́сех b/ но́сеше c/ но́сехме d/ но́сеха

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. По́-рано студе́нтите но́сеха ли́чни ка́рти.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

More Bul courses on LiveLingua - Online Language School

Step 1.

Now you will hear a number of sentences in the present tense. Transform these sentences into the past imperfect tense by replacing the present tense verbs with the appropriate forms given in your workbook. Begin your responses with the word по́-рано. After a pause for your oral response a confirmation will be given to you. Repeat it after the speaker.

Let us begin!

(S = Stimulus, R = Response, C = Confirmation, Rpt. = Repetition)

1. S. Г-жа́ Хри́стова пе́е в ста́ята.

a/ пе́еше b/ пе́ех c/ пе́ехме d/ пе́еха

R. - - - - - - - - - - - - - - -

C. По́-рано г-жа Хри́стова пе́еше в ста́ята.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

2. S. Капита́нът пи́ше мно́го писма́.

a/ пи́шеше b/ пи́шех c/ пи́шехме d/ пи́шехте

R. - - - - - - - - - - - - - - -

C. По́-рано капита́нът пи́шеше мно́го писма́.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Notes

Verbs of the 1st and the 2nd conjugation which do not have the stress on the last syllable in the present tense change their stem vowel ending into е.

For example:

	нóся, нóси
Present	Аз нóся шáпка.
Past imperfect tense	Аз нóсех шáпка.
	Ти нóсеше шáпка.
	Тóй нóсеше шáпка.
	Нúе нóсехме шáпки.
	Вúе нóсехте шáпки.
	Те нóсеха шáпки.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Self-evaluative Test No. 1

Transform in writing the following sentences from present into past imperfect tense. Begin the new sentences with the word по́-рано.

1. Учи́телите оти́ват в ста́ята.
2. Ива́н е добъ́р студе́нт.
3. Да́ват ху́бави фи́лми.
4. Ви́е стои́те в учи́лището.
5. Той у́чи мно́го.
6. Дете́то яде́ гро́зде.
7. В учи́лището и́ма мно́го студе́нти.
8. Синъ́т на г-н Петко́в чете́ кни́ги.
9. Ви́е сте тук.
10. Фред и Ли́дия прека́рват мно́го добре́ за́едно.
11. Капита́н Цо́ков е в Бълга́рия.
12. Мари́н спи до къ́сно.
13. Аз съм в гимна́зията.
14. Г-жа́ Цо́кова вече́ря в къ́щи.
15. Ни́е ня́маме биле́ти.

Check your work with the key provided at the end of this unit. If you have made more than two mistakes you should repeat steps 1, 2 and 3 of this exercise.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

5. S. Ива́н спи в ста́ята.

a/ спя́хте b/ спя́хме c/ спях d/ спе́ше

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. По́-рано Ива́н спе́ше в ста́ята.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - -

Now stop the tape and take Self-evaluative Test No. 1.

More BCI courses on LiveLingua - Online Language School

Let us begin!

(S = Stimulus, R = Response, C = Confirmation, Rpt. = Repetition)

1. S. Аз чета́ кни́га.

   a/ четя́х b/ четя́хме c/ четя́ха d/ чете́ше

   R. - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. По́-рано аз четя́х кни́га.

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

2. S. Мари́я яде́ гро́зде.

   a/ ядя́хме b/ ядя́х c/ ядя́ха d/ яде́ше

   R. - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. По́-рано Мари́я яде́ше гро́зде.

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

3. S. Ни́е чете́ме рома́ни.

   a/ четя́хме b/ четя́ха c/ чете́ше d/ четя́х

   R. - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. По́-рано ни́е четя́хме рома́ни.

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

4. S. Ни́е стои́м на пост.

   a/ стоя́хте b/ стоя́х c/ стоя́ d/ стоя́хме

   R. - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. По́-рано ни́е стоя́хме на по́ст.

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Notes

Verbs of the 1st and 2nd conjugation with the stress on the last syllable have the endings of the past imperfect tense added to a stem ending in я (after ж, ч, ш, the stem ends in а). However, in the 2nd and 3rd person singular the stem ends in е.

For example:

Basic forms - четá, четéш

Present tense - Аз четá книга.

Past imperfect tense

1st pers. sing. - Аз четя́х книга вчера́.
2nd pers. sing. - Ти четéше книга вчера́.
3rd pers. sing. - Той четéше книга вчера́.

1st pers. plu. - Ние четя́хме книга вчера́.
2nd pers. plu. - Вие четя́хте книга вчера́.
3rd pers. plu. - Те четя́ха книга вчера́.

Step 3.

Now you will hear a number of sentences in the present tense. Transform these sentences into past imperfect tense by replacing their present tense verbal phrases with the appropriate past imperfect tense forms given in your workbook.

Begin your responses with the word по́-рано. After a pause for your response a confirmation will be given to you. Repeat it after the speaker only if you made a mistake.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3. S. Студе́нтите оти́ват на ки́но.

R. - - - - - - - - - - - - - - -

C. По́-рано студе́нтите оти́ваха на ки́но.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - -

4. S. Ни́е вече́ряме в къ́щи.

R. - - - - - - - - - - - - - - -

C. По́-рано ни́е вече́ряхме в къ́щи.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - -

5. S. Ви́е у́чите в гимна́зията.

R. - - - - - - - - - - - - - - -

C. По́-рано ви́е у́чехте в гимна́зията.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - -

6. S. Ти рабо́тиш мно́го.

R. - - - - - - - - - - - - - - -

C. По́-рано ти рабо́теше мно́го.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - -

7. S. Аз рабо́тя в ба́нката.

R. - - - - - - - - - - - - - - -

C. По́-рано аз рабо́тех в ба́нката.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - -

Now stop the tape and read the notes on the following page.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 2.

Now you will hear a number of sentences in the present tense. Transform these sentences into the past imperfect tense. In your response use the adverbial phrase по́-рано. After a pause for your response, a confirmation will be given to you. Repeat it after the speaker only if you make a mistake.

For example:

Stimulus: Аз танцу́вам с Мари́я.

Response: По́-рано аз танцу́вах с Мари́я.

Let us begin!

(S = Stimulus, R = Response, C = Confirmation, Rpt. = Repetition)

1. S. Аз да́вам ви́но на Ива́н.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. По́-рано аз да́вах ви́но на Ива́н.

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - -

2. S. Аз и́двам на вече́ря.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. По́-рано аз и́двах на вече́ря.

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2. The endings for the past imperfect tense are the following:

Singular	Plural
- х	- хме
- ше	- хте
- ше	- ха

In order to form the past imperfect tense, these endings are added to the stems of the verbs.

Now start the tape.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Notes

1. The past imperfect tense in Bulgarian denotes an action in progress in the past. The past imperfect tense corresponds partially to the past progressive tense in English.

For example:

Аз четя́х кни́га, кога́то го́стите дойдо́ха.

I was reading a book when the guests came.

Вче́ра студе́нтите четя́ха кни́ги.

Yesterday the students were reading books.

Ива́н чете́ше ве́стник.

John was reading a newspaper.

The past imperfect tense in Bulgarian is also used to indicate repeated action. For example:

Ива́н оти́ваше на учи́лище всеки ден.

John was going to school every day.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

4. S. Ни́е сме в Калифо́рния.

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Ни́е бя́хме в Калифо́рния.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - -

5. S. Ти си тук.

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Ти бе́ше тук.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - -

Now stop the tape and read the notes which follow.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 1.

Now you will hear several sentences in the present tense. Your task is to transform these sentences into past imperfect tense by using the appropriate form of the verb "to be." After a pause for your oral response, a confirmation will be given to you. Repeat it after the speaker only if you make a mistake.

Here we go!

(S = Stimulus, R = Response, C = Confirmation, Rpt. = Repetition)

1. S. Студе́нтите са в ки́ното.
   R. - - - - - - - - - - - - - - -
   C. Студе́нтите бя́ха в ки́ното.
   Rpt. - - - - - - - - - - - - - -

2. S. Учи́телят е в ста́ята.
   R. - - - - - - - - - - - - - - -
   C. Учи́телят бе́ше в ста́ята.
   Rpt. - - - - - - - - - - - - - -

3. S. Ви́е сте студе́нти.
   R. - - - - - - - - - - - - - - -
   C. Ви́е бя́хте студе́нти.
   Rpt. - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Notes

The past imperfect tense forms of the verb съм (to be) are the same as the forms of the verb for the simple past tense.

For example:

Аз бях в ста́ята.

Ти бе́ше в къ́щи вче́ра.

Ива́н бе́ше добъ́р студе́нт.

Ни́е бя́хме в ки́ното.

Ви́е бя́хте тук сутринта́.

Студе́нтите бя́ха в Сан Франци́ско.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

UNIT 13

OBJECTIVES

Upon completion of this unit the student will be able to understand and construct sentences orally and in writing using the affirmative, the negative, and the interrogative forms of the past imperfect tense in the forms for 1st, 2nd, and 3rd person singular and plural.

This unit is based on the vocabulary from lessons 1-12 of the Bulgarian Basic Course, 1957.

Ninety percent accuracy is the accepted level of performance measured through self-evaluative tests.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Key to self-evaluative test No. 2

Фред и Ли́дия ста́наха ра́но сутринта́. Те пи́ха кафе́ и я́доха гро́зде. След това́ те оти́доха на учи́лище.

Учи́лището по́чна в 8 часа́ и свъ́рши в 16 часа́. Студе́нтите че́тоха и пи́саха в ста́ите.

Вечерта́ вси́чки оти́доха в клу́ба. Там студе́нтите игра́ха, я́доха, пу́шиха, пи́ха и танцу́ваха. Те стоя́ха в клу́ба до къ́сно. След това́ вси́чки оти́доха да спят.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

4. Ви́е бя́хте ли в ста́ята?

   Ви́е ли бя́хте в ста́ята?

   В ста́ята ли бя́хте ви́е?

   Къде́ бя́хте ви́е?

5. Кни́гите бя́ха ли на ма́сата?

   Кни́гите ли бя́ха на ма́сата?

   На ма́сата ли бя́ха кни́гите?

   Какво́ бе́ше на ма́сата?

6. Ти бе́ше ли в Калифо́рния?

   Ти ли бе́ше в Калифо́рния?

   В Калифо́рния ли бе́ше ти?

   Къде́ бе́ше ти?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Key to self-evaluative test No. 1

A.

1. Ни́е бя́хме в къ́щата.
2. Аз бях студе́нт.
3. Мари́я бе́ше тук.
4. Ви́е бя́хте в ста́ята.
5. Кни́гите бя́ха на ма́сата.
6. Ти бе́ше в Калифо́рния.

B.

1. Кой бе́ше в къ́щата?
   Къде́ бя́хме ни́е?
   В къ́щата ли бя́хме ни́е?
   Ни́е ли бя́хме в къ́щата?
2. Аз бях ли студе́нт?
   Студе́нт ли бях аз?
   Аз ли бях студе́нт?
   Кой бе́ше студе́нт?
3. Мари́я бе́ше ли тук?
   Мари́я ли бе́ше тук?
   Кой бе́ше тук?
   Къде́ бе́ше Мари́я?
   Тук ли бе́ше Мари́я?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Self-evaluative Test No. 2

Rewrite the following story in the simple past tense.

Фред и Ли́дия ста́ват ра́но сутринта́. Те пи́ят кафе́ и ядя́т гро́зде. След това́ те оти́ват на учи́лище.

Учи́лището по́чва в 8 часа́ и свъ́ршва в 16 часа́. Студе́нтите четя́т и пи́шат в ста́ите.

Вечерта́ вси́чки оти́ват в клу́ба. Там студе́нтите игра́ят, ядя́т, пу́шат, пи́ят и танцу́ват. Те стоя́т в клу́ба до къ́сно. След това́ вси́чки оти́ват да спят.

Check your work with the key provided at the end of this unit. If you have made more than two mistakes you should repeat Part 2.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

9. Х. Какъ́в фи́лм гле́даха те в ки́ното?

М. - - - - - - - - - - - - - - -

10. Х. Ху́бав ли бе́ше фи́лмът?

М. - - - - - - - - - - - - - - -

11. Х. Какво́ пра́вихте след ки́ното?

С. - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Let us begin now!

X = Христов.

C or M = Стефан или Мария.

1. X. Къде бяхте вчера?

   M. - - - - - - - - - - - - - - - - -

2. X. На какво играхте тримата?

   C. - - - - - - - - - - - - - - - - -

3. X. Колко часа играхте на карти?

   M. - - - - - - - - - - - - - - - - -

4. X. Какво правихте след това?

   C. - - - - - - - - - - - - - - - - -

5. X. Какво имахте за вечеря?

   M. - - - - - - - - - - - - - - - - -

6. X. А какво пихте?

   C. - - - - - - - - - - - - - - - - -

7. X. Вкусна ли беше вечерята?

   C. - - - - - - - - - - - - - - - - -

8. X. Какво правихте след вечеря?

   M. - - - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI Courses on LiveLingua - Online Language School

Step 4.

Listen carefully to the following narration while looking at the illustrations in your workbook associated with the narrative.

Here we go!

Вчера́ Мари́я и Сте́фан бя́ха на го́сти на Ива́н. Три́мата игра́ха на ка́рти. Те по́чнаха да игра́ят в 2 часа́, а свъ́ршиха в 5. След това́ те вече́ряха. Те я́доха пе́чено а́гне и пи́ха черве́но ви́но.

След вече́рята Мари́я, Сте́фан и Ива́н оти́доха на ки́но. В ки́ното те гле́даха англи́йския филм "Ха́млет".

Днес сутринта́ Мари́я и Сте́фан оти́доха на учи́лище. Там те сре́щнаха г-н Хри́стов.

Now look at the illustration again. You will take part in the conversation between the people mentioned. If you are a male, take the part of Stefan. If you are a female take the part of Maria. The conversation is based on the narration you have just heard.

It is normal to expect that your responses won't be identical to those of the teacher, but they should be relevant to the narration. You should listen carefully to the model responses and compare their relevance to the narration.

In case of discrepancy or incorrectness, listen to the question again and give a better answer.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Unit 12 Part 2 Step 4

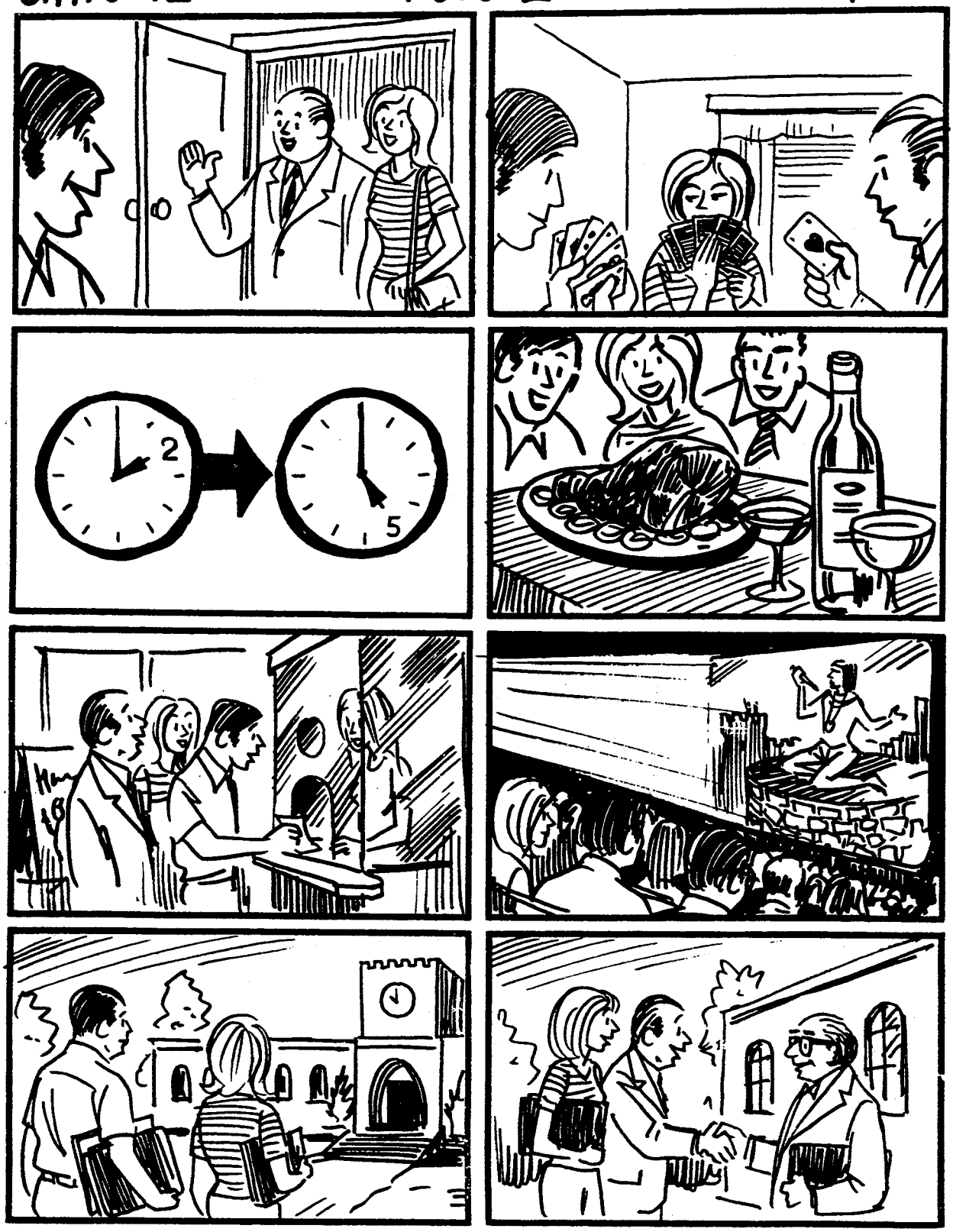

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3. S. Какво́ пра́ви Ива́н сутринта́?

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Сутринта́ Ива́н че́те кни́ги и пи́са писма́.

4. S. Кой дойде́ на го́сти?

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Сте́фан и Мари́я дойдо́ха на го́сти.

5. S. Кога́ дойдо́ха те?

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Те дойдо́ха след о́бед.

6. S. Какво́ пра́виха Сте́фан, Мари́я и Ива́н?

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Те игра́ха на ка́рти.

7. S. Къде́ оти́доха те вечерта́?

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Вечерта́ те оти́доха на ки́но.

8. S. Как прека́раха те?

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Те прека́раха мно́го ху́баво.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 3.

Listen carefully to the following narration while looking at the illustrations relating to it in your workbook. Pay particlar attention to the verb forms and their function. Later, you will be asked questions based on the narration. After a pause for your response, a confirmation will be given to you. Compare it with your response without repeating it.

Please begin.

Вчера Иван беше в къщи. Сутринта той стана късно, чете книги и писа писма. След обед Стефан и Мария дойдоха на гости. Те донесоха червено вино.

Иван, Стефан и Мария играха на карти. Те почнаха в 2 часа и свършиха в 5. След това те вечеряха и пиха вино.

Вечерта те отидоха на кино. Те прекараха много хубаво.

Now answer the following questions:

(S = Stimulus, R = Response, C = Confirmation)

1. S. Къде беше Иван вчера?
   R. - - - - - - - - - - - - - - - -
   C. Вчера Иван беше в къщи.

2. S. Късно ли стана той сутринта?
   R. - - - - - - - - - - - - - - - -
   C. Да, той стана късно сутринта.

More DEI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

5. S. Аз спа . . . до къ́сно.

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Аз спах до къ́сно.

6. S. Вче́ра ни́е танцу́ва . . . в клу́ба.

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Вче́ра ни́е танцу́вахме в клу́ба.

7. S. Ива́н ста́н ... ра́но.

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Ива́н ста́на ра́но.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 2.

Now look at the next set of sentences in your workbook. The verbs of these sentences are incomplete. The forms which you see are the simple past tense stems of the verbs. First, complete the sentences by adding the proper simple past tense endings in writing, then start the tape and listen to the confirmation. In case of discrepancies, correct your answers.

Let us begin!

(S = Stimulus, R = Response, C = Confirmation)

1. S. Аз но́си . . . униф о́рма.
   R. - - - - - - - - - - - - - - -
   C. Аз но́сих униф о́рма.

2. S. Ви́е я́до . . . кру́ши.
   R. - - - - - - - - - - - - - - -
   C. Ви́е я́дохте кру́ши.

3. S. Ни́е че́то . . . кни́ги.
   R. - - - - - - - - - - - - - - -
   C. Ни́е че́тохме кни́ги.

4. S. Те благодари́ . . . за вече́рята.
   R. - - - - - - - - - - - - - - -
   C. Те благодари́ха за вече́рята.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

6. S. Г-жа́ Хри́стова сви́ри на пиано.

a/ сви́рихме b/ сви́риха c/ сви́ри d/ сви́рих

R. - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Г-жа́ Хри́стова сви́ри на пиано.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - -

7. S. Пе́еме в ста́ята.

a/ пях b/ пя c/ пя́хме d/ пя́ха

R. - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Пя́хме в ста́ята.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - -

8. S. Те танцу́ват.

a/ танцу́ваха b/ танцу́ва c/ танцу́вахме d/ танцу́ваха

R. - - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Те танцу́ваха.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - - -

Stop the tape and proceed with Step 2.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2. S. Мари́я пи́ше писмо́.

a/ пи́са b/ пи́сах c/ пи́сахте d/ пи́саха

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Мари́я пи́са писмо́.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

3. S. Аз ям кру́ши.

a/ я́дох b/ я́де c/ я́дохме d/ я́доха

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Аз я́дох круши.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

4. S. Студе́нтите са тук.

a/ бях b/ бя́хме c/ бя́ха d/ бя́хте

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Студе́нтите бя́ха тук.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

5. S. Те пи́ят ви́но.

a/ пих b/ пи́хме c/ пи́хте d/ пи́ха

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Те пи́ха ви́но.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 1.

Now you will hear a number of sentences in the present tense. Transform these sentences into simple past tense by selecting the correct verb form given after each sentence in your workbook. Say the new sentence and then listen to the confirmation. Repeat it after the speaker only if you make a mistake. For example, you will hear the sentence:

Аз оти́вам на ки́но.

In your workbook you will see the following forms:

a/ оти́дохме b/ оти́де c/ оти́дох d/ оти́доха

The correct answer is "c". Circle this form and say the new sentence.

Аз оти́дох на ки́но.

Let us begin!

(S = Stimulus, R = Response, C = Confirmation, Rpt. = Repetition)

1. S. Ти чете́ш кни́га.

a/ че́тох b/ че́те c/ че́тохме d/ че́тоха

R. - - - - - - - - - - - - - - -

C. Ти че́те кни́га.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - -

More BLT courses on LiveLingua - Online Language School

Self-evaluative Test No. 1

A. Transform the following sentences from present into simple past tense.

1. Ни́е сме в къ́щата.
2. Аз съм студе́нт.
3. Мари́я е тук.
4. Ви́е сте в ста́ята.
5. Кни́гите са на ма́сата.
6. Ти си в Калифо́рния.

B. Write all possible questions about the new sentences (the ones you just transformed into the simple past tense).

Check your work with the key provided at the end of this unit. If you have made more than two mistakes, you should repeat Steps 1, 2, 3, and 4.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

7. S. Ли́дия там ли е?

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Вче́ра Ли́дия там ли бе́ше?

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

8. S. Аз съм тук.

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Вче́ра аз бях тук.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

Stop the tape and take Self-evaluative Test No. 1.

More SLI courses on LiveLingua - Online Language School

2. S. Студе́нтите са на ки́но.

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Вче́ра студе́нтите бя́ха на ки́но.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

3. S. Ти си в къ́щи.

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Вче́ра ти бе́ше в къ́щи.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

4. S. Ни́е сме тук.

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Вче́ра ни́е бя́хме тук.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

5. S. Гро́здето е на ма́сата.

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Вче́ра гро́здето бе́ше на ма́сата.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

6. S. В Монтере́й ли сте ви́е?

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Вче́ра в Монтере́й ли бя́хте ви́е?

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Notes

As you have noticed from the dialogue the simple past tense forms of the verb съм (to be) are as follows:

	Singular	Plural
1st person	бях	бя́хме
2nd person	бе́ше	бя́хте
3rd person	бе́ше	бя́ха

Now start the tape!

Step 4.

Now you will hear several sentences containing the verb съм (to be) in the present tense. Transform these sentences into simple past tense by using the appropriate form of the verb. Begin your responses with the word вче́ра (yesterday). After a pause for your response a confirmation will be given to you. Repeat it after the speaker only if you make a mistake. Let us begin!

(S = Stimulus, R = Response, C = Confirmation, Rpt. = Repetition)

1. S. Г-н Хри́стов е в ста́ята.

   R. - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Вче́ра г-н Хри́стов бе́ше в ста́ята.

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 3.

Listen to the following dialogue and pay particular attention to the simple past tense forms of the verb съм (to be).

Ива́н: Здраве́й, Пе́тко! Как си?

Пе́тко: Здравей, Ива́не! Добре́ съм.

И. Ти бе́ше ли в учи́лището вче́ра?

П. Да, аз бях там.

И. Кой друг бе́ше там?

П. Мари́я, Фред и аз бя́хме там. А къде́ бя́хте ви́е?

И. Ни́е бя́хме на ки́но.

П. Къде́ бя́ха учи́телите?

И. Те бя́ха в клу́ба. А къде́ бе́ше Ли́дия?

П. Тя бе́ше в къ́щи.

И. Дови́ждане, Пе́тко!

П. Дови́ждане!

Now stop the tape and read the notes on the next page.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3. S. Ни́е пи́еме черве́но ви́но.

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Вче́ра ни́е пи́хме черве́но ви́но.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

4. S. Г-н Хри́стов яде́ гро́зде.

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Вче́ра г-н Хри́стов я́де гро́зде.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

5. S. Аз пи́ша с мо́лив.

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Вче́ра аз пи́сах с мо́лив.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

6. S. Студе́нтите купу́ват гро́зде.

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Вче́ра студе́нтите ку́пиха гро́зде.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

7. S. Ива́н чете́ кни́га.

R. - - - - - - - - - - - - - - - -

C. Вче́ра Ива́н че́те кни́га.

Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Step 2.

Now you will hear a number of sentences in the present tense. Transform these sentences into simple past tense by using the word вчера́ (yesterday) to indicate the time of the action and the appropriate endings for the verb.

For example:

Stimulus: Аз вечеря́м в къ́щи.

Response: Вчера́ аз вечеря́х в къ́щи.

After a pause for your response, a confirmation will be given to you. Repeat it after the speaker only if you make a mistake.

Let us begin!

(S = Stimulus, R = Response, C = Confirmation, Rpt. = Repetition)

1. S. Аз танцу́вам с Мари́я.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Вчера́ аз танцу́вах с Мари́я.

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

2. S. Ни́е вечеря́ме в къ́щи.

   R. - - - - - - - - - - - - - - - -

   C. Вчера́ ни́е вечеря́хме в къ́щи.

   Rpt. - - - - - - - - - - - - - - -

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Notes

The simple past tense in Bulgarian denotes a verbal action in the past.

The verb endings of the simple past tense are as follows:

	Singular	Plural
1st person	- х	-хме
2nd person	- -	-хте
3rd person	- -	-ха

As you can see the 2nd and the 3rd person singular have zero endings, i.e., these forms equal the stem of the verb.

The simple past tense is formed when the above endings are added to the stems of the verbs. We will learn these stems as we go along.

The verbs of the 3rd conjugation have the same stems for both the present and the past tenses. The endings for the simple past tense are added directly to the stem of the present tense.

Start the tape!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School